

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 8. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 25. november 2021

Tidspunkt: kl. 12.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Anne Valentina Berthelsen (SF), Rasmus Nordqvist (SF), Anne Sophie Callesen (RV), Christoffer Aagaard Melson (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Jens Rohde (KD).

Desuden deltog: Forsvarsminister Trine Bramsen, klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen, børne- og undervisningsminister Pernille Rosenkrantz-Theil, kulturminister Ane Halsboe-Jørgensen, udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye samt deputation fra Europæisk Ungdom repræsenteret ved Tobias Marney.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

L **Punkt 1. Mulig udvalgsrejse til Polen**

EUU alm. del (21) – bilag 83 (notat om status for situationen ved den polske grænse til Belarus)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 3. Modtagelse af deputation fra Europæisk Ungdom vedr. en kommende europapolitisk aftale

EUU alm. del (21) – bilag 44 (slutdokument fra det europapolitiske ungetopmøde 11/9-21)

Europæisk Ungdom

Landsformand Tobias Marney

Den fungerende formand: Europaudvalget har modtaget det fremsendte slutdokument fra det europapolitiske ungetopmøde, som Europæisk Ungdom var medarrangør af den 11. september 2021.

Tobias Marney: Europæisk Ungdom er en proeuropæisk og tværpolitisk ungdomsforening, som arbejder for et mere proeuropæisk Danmark. På det europapolitiske ungetopmøde samlede vi repræsentanter fra henholdsvis DSU, VU, SFU, Alternativets Unge, Europæisk Ungdom, Grænseforeningen Ungdom, Silba, Fagbevægelsens Ungdom og Sydslesvigsk Vælgerforenings Ungdom. Sammen udarbejdede vi et fælles dokument med vores bud på, hvordan den danske europapolitik bør se ud i fremtiden. Dokumentet er opdelt i 4 afsnit med 28 punkter, og jeg vil kort opsummere nogle af dem.

EU i verden

Trusselsbilledet mod EU er i det seneste år skærpet markant, og overalt i verden har autokratier vundet frem. De er blevet væsentlige magtfaktorer på den geopolitiske scene, og de er ikke demokratiet venligt sindede. Det har startet en meget vigtig diskussion i Europa om det udenrigspolitiske og sikkerhedspolitiske aspekt af samarbejdet. Det er en diskussion, der i høj grad kommer til at definere den fremtid, som især vi unge kommer til at være i. Danmark står her i en meget unik position på grund af forsvarsforbeholdet, og vi blev på topmødet enige om, at debatten om det bør styrkes. Der bør føres flere oplysningskampagner, og dialogen med borgerne bør styrkes.

Truslen fra autokratierne findes mange steder i samfundet. Som unge er vores demokratiske fremtid også på spil, hvis vi lader autokratierne få for markant indflydelse i Europa. Derfor bør EU regulere for at holde kritisk infrastruktur ude af hænderne på dem.

Demokrati og retsstatsprincipper

Demokratiet og retsstatsprincipperne er under pres mange steder i Europa. Til det europapolitiske ungetopmøde var vi enige om, at der skal være nultolerance over for autokratier i EU. Derfor bør Danmarks krav ved budgetforhandlingerne være, at uddelingen af EU-midler sammenkobles med overholdelse af EU's grundlæggende værdier, herunder især Københavnskriterierne. Danmark bør også aktivt støtte både lokale og europæiske tiltag, der sigter mod at styrke civilsamfundsorganisationerne i de lande, hvor der er demokratisk tilbagegang.

Det digitale Europa

Digitalisering fylder mere og mere i vores hverdag, og EU er med GDPR-forordningen gået forrest for at sikre borgernes rettigheder i den digitale verden. Det er godt, men det er vigtigt, at digitalise-

ring og borgerrettigheder ikke bliver hinandens modsætninger. Derfor skal der prioriteres en samlet indsats for at udforme en europæisk strategi for regulering af databeskyttelse, som også går længere end den nuværende. Man bør f.eks. sikre gennemsigtighed på sociale medier, så det tydeligt fremgår, hvem der er ansvarlig for det pågældende indhold på mediet igennem f.eks. personverificering.

Ét er databeskyttelse og noget andet er forbrugerbeskyttelse. Vores generation af børn og unge er vokset op i en digital verden. Sociale medier er et afgørende element både i mit liv og for børn og unge i hele Europa. Vi har i de seneste år set, hvordan det især har påvirket manges psykiske sundhed. Derfor mener vi, at der bør være stort fokus på at beskytte især børn i den digitale verden. EU bør derfor sikre, at forældre har de vitale redskaber, de skal bruge til at kontrollere, at det indhold, som børn bliver eksponeret for, også er ordentligt indhold.

Klimakampen i EU

Klimakrisen er den største trussel, som menneskeheden står over for. Så kort kan det siges. På det europapolitiske ungetopmøde blev vi enige om, at den fælleseuropæiske landbrugs politik skal ændres, så det er bæredygtigt landbrug, som får gavn af landbrugsstøtten. Man bør også give støtte til landbrug, som arbejder for at blive mere bæredygtigt, så landbrugsstøtten fremmer bæredygtigt landbrug i Europa.

Til topmødet blev vi desuden enige om, at EU skal prioritere investeringer i forskning og bæredygtige teknologier, så vi også kan få resten af verden med på den grønne vogn. Danmark har samtidigt arbejdet for, at vi i Europa konstruerer et effektivt fælleseuropæisk energinetværk, hvor der investeres i elnettet, så alle EU-borgere kan få adgang til den grønne strøm, der bliver produceret på tværs af Europa.

Det var nogle af punkterne, og I er selvfølgelig også meget velkomne til at læse det dokument, som er fremsendt til jer.

Anne Valentina Berthelsen: Tusind tak for jeres input. Jeg og flere fra Socialistisk Folkeparti har læst dokumentet, og vi synes, at I har enormt mange gode pointer. Det er ikke så længe siden, vi i Socialistisk Folkeparti selv har sagt, at vi skal af med forsvarsforbeholdet, hvilket mange partier efterhånden mener. Men jeg ved også, at regeringens svar på det er, at vi ikke kan tåle at tabe flere folkeafstemninger med slet skjult reference til, hvordan det gik med afstemningen om retsforbeholdet den 3. december 2015. Og jeg forstår godt bekymringen. Derfor synes jeg, at debatten om forsvarsforbeholdet skal tages i enormt god tid. I nogen grad skal den desuden komme nedefra, hvor Europæisk Ungdom jo er en stærk aktør på området. Hvordan kunne I forestille jer selv at tage debatten både med jeres medlemmer og med f.eks. de ungdomspartier, som blev oplistet? Kan I tage initiativer for at begynde diskussionen? Mener I, at retsforbeholdet skal tages op igen? Hvad har I draget af konklusioner ud fra diskussionen om retsforbeholdet, og hvad synes I, at vi kan lære af den proces – hvordan forhindrer vi, at noget af det samme sker igen?

Der nævnes mange forskellige områder som f.eks. klima og retsstatsprincippet, og vi har ikke tid til at tale om det hele, men jeg vil gerne opfordre til, at I tager mere fat i Europaudvalget. Vi behandler jo f.eks. rigtig mange retsakter fra Fit for 55 over det næste stykke tid. Lad os endelig få noget mere korrespondance.

Den fungerende formand: Med de lange spørgsmål er det næsten urimeligt at bede vores deltager om at klare sig inden for 15 minutter. Så appel om lidt kortere spørgsmål. Jeg tror, at vi skal arrangere et møde med Europæisk Ungdom, så vi kan få en drøftelse, for det er der desværre ikke tid til i dag.

Rasmus Nordqvist: Vi ser jo desværre, at konferencen om Europas fremtid stadig har en meget lav borgerdeltagelse, og det gælder især i Danmark. Jeg er bekymret for, hvordan vi får bredt samfundsdebatten om Europa og deltagelse i EU ud. Berørte I det, når I nu sad så bred en kreds af gode organisationer sammen?

Alex Ahrendtsen: Det er altid dejligt med unge engagerede mennesker. Hvad forstår du ved proeuropæisk – der menes vel pro-EU? Jeg er proeuropæer, men jeg er imod EU.

Menes der f.eks. et land som Spanien, der slog hårdt og voldeligt ned på legitime demokratibevægelser i Catalonien, når der nævnes autokratier?

Kim Valentin: Tak for den ret gode forståelse af, hvad vi arbejder med her i udvalget. Jeg kan mærke, at vi er på bølgelængde med hensyn til den vej, vi er ved at gå. Jeg sidder selv i plenarforsamlingen i konferencen om Europas fremtid, så jeg vil tage dine bemærkninger med tilbage.

Jeg vil godt have en definition af ordentligt indhold, når det kommer til sociale medier og forældres redskaber. Ét af problemerne med f.eks. DSA'en (forordningen om digitale tjenester) er, om vi lægger vi begrænsninger på ytringsfriheden. Der vil nok være forskellige meninger om, hvad ordentligt indhold er – der kan f.eks. være forskel på, hvad man mener i Spanien og i Danmark.

Jens Rohde: Jeg vil gerne takke for en mangeårig indsats – jeg har haft en del med jer at gøre, også mens jeg sad i Europa-Parlamentet. Jeg synes, at I udviser et fantastisk engagement.

Jeg faldt lige over noget i landbrugspolitikken. Det lyder meget smukt, at man kun skal give støtte, der understøtter bæredygtigt landbrug. Men er I opmærksomme på, at man i realiteten dermed renationaliserer landbrugspolitikken? En afskaffelse af EU's landbrugsstøtte vil ikke afskaffe europæisk landbrugsstøtte – risikoen for renationalisering er ret betragtelig. Har I haft det med i jeres drøftelser?

Katarina Ammitzbøll: Tak for sidst – det var et rigtig godt topmøde, og det var en fornøjelse at være der. I havde et møde med udenrigsministeren, der umiddelbart var positivt, men er der kommet noget videre ud af det?

Tobias Marney: Til Anne Valentina Berthelsen: Vi er i gang med initiativer om forsvarsforbeholdet, og vi vil næste år køre en national kampagne, hvor vi også inddrager alle ungdomspartierne for at diskutere det. Det skal ikke mindst ses i lyset af, at Frankrig overtager formandskabet for Rådet for Den Europæiske Union fra 1. januar 2022.

Vi mener, at alle forbehold sådan set skal afskaffes. Jeg tror, at læringen fra retsforbeholdet er, at det er vigtigt med en lang og dybdegående diskussion af, hvad forbeholdene egentlig betyder for dansk politik, så borgerne stemmer på et oplyst grundlag.

Til Rasmus Nordqvist: Civilsamfundsorganisationer som os og politikere som jer skulle måske få mere formaliserede og faste samarbejder – f.eks. med Europaudvalget – for at skabe dialog mellem borgerne og politikerne.

Til Alex Ahrendtsen: Diskussionen om, hvad Europa egentlig er, er jo meget lang, og den vi kan tage på et tidspunkt. Jeg er nok af den opfattelse, at Europa skal forstås i forlængelse af Karl den Store og ikke så meget nationalstatsopfattelsen i 1800-tallet. Men proeuropæisk betyder i denne kontekst pro-EU.

Vi henviser primært til lande som Polen og Ungarn og også mange af Visegrádlandene, når det handler om, hvor demokratiet og retsstatsprincipperne er under pres. Spanien er ikke helt i den kategori, og jeg må være ærlig og sige, at jeg ikke er helt hundrede procent inde i, hvad der præcis er foregået i Spanien. Men det er virkelig et demokratisk problem, når Viktor Orbán og den polske højesteret i strid med EU-retten afgør, at den nationale forfatning står over EU-retten.

Til Kim Valentin: Jeg mener ikke, at man skal definere, hvad der er ordentligt indhold på sociale medier. Intentionen i dokumentet er, at forældre skal have bedre mulighed for at følge med i, hvad deres børn foretager sig og ser på sociale medier. Det skal også være muligt at sætte begrænsninger for det. Derfor er det vigtigt at udvikle digitale værktøjer, som giver forældrene den mulighed, uden at de fysisk skal se på, hvad børnene foretager sig.

Til Jens Rohde: Vi har ikke diskuteret renationalisering af landbrugsstøtten. Men det vigtige er, at landbruget bliver mere grønt og bæredygtigt, for landbruget er en væsentlig udleder af metangas og CO₂. Det er supervigtigt for den grønne omstilling at have et grønt landbrug og at bruge den europæiske landbrugspolitik til at understøtte det.

Til Katarina Ammitzbøll: Vi havde et supergodt møde med udenrigsministeren, som var meget interesseret og spurgte meget ind til dokumentet. Vi har ikke haft kommunikation med Udenrigsministeriet efterfølgende, men det kan være, at det kommer, når forhandlingerne om Europaaftalen rigtig går i gang.

Den fungerende formand: Tak for det og tak for besøget. Jeg tror, at der vil være anledning til at mødes i andre sammenhænge, og det er vigtigt, at vi har tid til drøftelser.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3833 (transport, telekommunikation og energi - telekommunikation) den 2.-3. december 2021

EUU alm. del (21) – bilag 97 (kommenteret dagsorden)

Forsvarsministeren: Jeg forelægger punktet til orientering.

5. Forslag til direktiv om foranstaltninger til sikring af et højt fælles cybersikkerhedsniveau i hele Unionen og om ophævelse af direktiv (EU) 2016/1148

– *Generel indstilling*

KOM (2020) 0823

Rådsmøde 3833 – bilag 3 (samlenotat)

KOM (2020) 0823 - svar på spm. 1, om hvilke statsfinansielle, samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, forslaget kan forventes at have, fra forsvarsministeren

Forsvarsministeren: I sidste uge forelagde jeg forhandlingsoplæg på denne sag samt det opdaterede net- og informationssikkerhedsdirektiv (NIS2), som er på dagsordenen ved telerådsmødet den 3. december 2021. Jeg vil henholde mig til mit oplæg fra den 18. november 2021, hvor udvalget blev orienteret om direktivet, forhandlingerne og Danmarks position.

Jeg kan dog oplyse udvalget om, at såkaldte rodservere er blevet taget ud af direktivet siden den 18. november. Dette hilser vi velkommen, da vi aktivt har arbejdet for det i forhandlingerne, fordi vi ønsker et frit internet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 5. Rådsmøde nr. 3833 (transport, telekommunikation og energi - energi) den 2.-3. december 2021

EUU alm. del (21) – bilag 97 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Jeg forelægger sagerne om energipriser og Fit for 55-pakken til orientering. Forslaget om et europæisk iblandingskrav for luftfarten forelægges til for-handlingsoplæg.

1. Fit for 55-pakken

EU-note (20) – E 42 (EU-nyt af 16/7-21 om klar til 55-pakken)

a) Forslag om ændring af direktiv om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder ("VE-direktivet")

– *Politisk drøftelse / fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0557

Rådsmøde 3833 – bilag 1 (samlenotat side 2)

b) Forslag til revision af direktiv om energieffektivitet

– *Politisk drøftelse / fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0558

Rådsmøde 3833 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: På rådsmødet skal der være en drøftelse af energifor-slagene i Fit for 55-pakken. Det vil sige direktiverne om energieffektivitet og vedvarende energi. Formandskabet har desuden udarbejdet en samlet statusrapport for alle forslagene i Fit for 55-pakken. Selv om den er sat på som et separat dagsordenspunkt, er hensigten ikke, at rapporten skal drøftes særskilt.

Regeringen hilser generelt Fit for 55-pakken velkommen. Pakken skal udmøntes så ambitiøst og omkostningseffektivt som muligt og sætte EU på sikker kurs – både mod at nå EU's klimamål for 2030 og klimaneutralitet senest i 2050.

Energiområdet er især af betydning for den grønne omstilling. En omstilling forudsætter en accele-
reret udbygning af vedvarende energi i Europa. Kommissionen har foreslået at hæve EU's mål for vedvarende energi i 2030 til 40 pct. Det er et vigtigt skridt på vejen, men regeringen ser gerne, at det hæves endnu mere til 45 pct. Energisektoren vil hermed levere en større del af EU's redukti-
onsmål og samtidig understøtte efterspørgslen efter grønne danske energiteknologier.

EU's mål for energieffektivitet bør også blive mere ambitiøst. Det kan bidrage til øget efterspørgsel efter energieffektive teknologier på områder, hvor danske virksomheder er markedsførende.

Regeringen er i gang med at analysere de to forslag nærmere og danne sig en holdning. Jeg vil vende tilbage til udvalget igen på disse to sager.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Håndtering af de stigende energipriser

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2021) 0660

Rådsmøde 3833 – bilag 1 (samlenotat side 33)

Det Europæiske Råd 21-22/10-21 – bilag 8 (konklusioner fra mødet i DER 21-22/10-21)

KOM (2021) 0660 – spørgsmål 1 (om hvilke husholdninger der er "særligt sårbare husholdninger")

EUU alm. del - svar på spm. 16 om konsekvenser af stigende energipriser, fra klima-, energi- og forsyningsministeren (2021-22)

Rådsmøde 3821 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 18/10-21)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: På rådsmødet har formandskabet ønsket endnu en drøftelse af de stigende energipriser. Der er siden sidste drøftelse foretaget enkelte uafhængige undersøgelser af, om der har fundet konkurrencebegrænsende adfærd sted på el- og gasmarkederne. Dette har dog ikke kunnet bekræftes.

Regeringen finder ikke, at der i den nuværende situation er grundlag for strukturelle ændringer af EU's energipolitik. Dette gælder især EU's kvotehandelssystem og den europæiske regulering af el- og gasmarkedet. Disse instrumenter er centrale for at sikre en omkostningseffektiv grøn omstilling og opnå konkurrencedygtige priser. Tværtimod skal der fortsættes med den grønne omstilling på europæisk niveau, hvilket på sigt kan afhjælpe udfordringerne med svingende priser.

De høje energipriser kan dog blive en udfordring for lavindkomsthusholdningerne. Disse håndteres i den nuværende situation bedst på nationalt plan og med de tilgængelige værktøjer som f.eks. indkomststøtte og varmetillæg.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO 3. Forslag om forordning om at sikre lige vilkår for bæredygtig flytransport ("ReFuelEU Aviation")

– Tidlig forelæggelse

KOM (2021) 0561

Rådsmøde 3833 – bilag 1 (samlenotat side 38)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Forslaget om et europæisk iblandingskrav til luftfarten vil blive drøftet på transportrådsmødet den 9. december 2021.

Regeringen finder det centralt for den langsigtede grønne omstilling af luftfarten, at markedet for bæredygtige flybrændstoffer udvikles. Regeringen er meget tilfreds med, at der er fremlagt et forslag, der kan sætte skub i udviklingen og produktionen heraf.

Kommissionen har foreslået, at 2 pct. af flybrændstoffet i 2025 og 5 pct. i 2030 skal udgøres af bæredygtige brændstoffer. Kravet skal herefter stige hvert femte år frem mod 2050 med et slutkrav på 63 pct. Kravet vil blive pålagt brændstofleverandører.

FO Regeringen finder, at disse krav er sat for lavt. Regeringen vil i forhandlingerne lægge stor vægt på så høje iblandingskrav som muligt.

Fra 2030 lægger Kommissionen op til, at der skal være et underkrav specifikt til syntetiske brændstoffer. Det kan sikre et efterspørgselstræk, som kan understøtte investeringer i power-to-x-brændstoffer.

Kommissionen har foreslået et niveau for iblandingskravene, hvor der vurderes at være tilstrækkelige mængder bæredygtigt brændstof til rådighed. Power-to-x-flybrændstoffer er dog i højere grad en skalerbar teknologi, som i modsætning til biobrændstoffer ikke baserer sig på en begrænset ressource. Det er et nyt marked i rivende udvikling og med et stort potentiale.

Regeringen lægger stor vægt på, at forslaget indeholder et så højt underkrav til syntetiske brændstoffer som muligt, og at kravet tages op til revision i lyset af markedsudviklingen i 2028 – eller gerne tidligere.

Kommissionen har også foreslået, at iblandingskravene harmoniseres på EU-niveau. Det vil sige, at medlemsstaterne ikke må sætte et andet niveau for iblandingskrav nationalt. Hverken højere eller lavere. Regeringen mener imidlertid, at ambitiøse medlemsstater bør have mulighed for at sætte højere krav. Regeringen lægger stor vægt på dette, især hvis højere fælleseuropæiske krav ikke er muligt.

Ifølge forslaget er det kun andengenerationsbiobrændstoffer og syntetiske brændstoffer, der kan bidrage til opfyldelse af kravene. Førstegenerationsbiobrændstoffer er udelukket. Det udelukker eksempelvis biobrændstoffer baseret på foder og fødevarer som palmeolie, sojaolie og raps. Dermed er det kun de mest bæredygtige brændstoffer, der kan bruges. Regeringen støtter definitionen af brændstoffer i forslaget og lægger stor vægt på, at førstegenerationsbiobrændstoffer udelukkes. Dertil indeholder forslaget en række understøttende tiltag, der skal sikre lige konkurrencevilkår for luftfartssektoren og mindske karbonlækage.

Regeringen er tilfreds med, at lufthavne skal sikre den nødvendige infrastruktur til tankning af bæredygtige brændstoffer. Regeringen lægger dog vægt på, at der ikke pålægges unødige krav hertil for nye typer af brændstoffer, før der er tilstrækkelig efterspørgsel.

De pågældende krav kan have store omkostninger for erhvervet. Kommissionen har ikke kunnet kvantificere konsekvenserne på grund af manglende viden om nye flybrændstoffer og tankningsinfrastrukturen.

Regeringen arbejder for, at flyselskaber sikres fleksibilitet i optankningsforpligtelsen, og at mindre lufthavne omfattes af forslaget. Indtil videre er det kun lufthavnene i København, Billund og Aalborg, der er omfattet. Det kan påvirke konkurrencen mellem lufthavnene på en u hensigtsmæssig måde.

Der lægges også op til, at medlemsstaterne skal kunne udstede administrative bøder. Dette er ikke foreneligt med det danske retssystem, og regeringen lægger afgørende vægt på, at Danmark ikke forpligtes til at indføre administrative bøder. Kommissionen og formandskabet har indikeret, at de vil ændre teksten om administrative bøder. Jeg forventer derfor ikke, at vi kommer i en situation, hvor Danmark skal stemme imod forslaget.

Ifølge forslaget skal indtægter fra bøder overføres til en fond. Regeringen lægger vægt på, at hvis disse indtægter skal tilgå EU's budget, skal det ske på transparent vis og følge de horisontale regler herfor.

Anne Valentina Berthelsen: Der er mange fine elementer i regeringens oplæg. Socialistisk Folkeparti mener, at det er meget positivt, at man lægger op til at lægge stor vægt på at hæve kravene. Vi er også utrolig glade for, at man lægger stor vægt på, at ambitiøse medlemsstater som Danmark skal have mulighed for at sætte barren lidt højere.

Det er desuden udmærket, at man lægger op til at udelukke førstegenerationsbiobrændsel, men vi savner et større fokus på e-fuel, som vi ønsker på 2,5 pct. i 2030 stigende til 100 pct. i 2045. Jeg ved godt, at det er ambitiøst, men det skal vi jo også være i Danmark. Vi synes, at det er for sent at stille krav til iblanding af syntetiske brændstoffer fra 2030. Det er ikke godt nok, og vi vil gerne vide, hvad regeringen har at sige til det.

Man kan godt forpligte luftfarten til f.eks. at opsætte den nødvendige infrastruktur til at forberede disse brændsler og brugen af dem. Så vidt jeg husker, lægger Kommissionen op til at infrastrukturen skal klargøres – hvorfor ikke forpligte luftfarten til det?

I Danmark har flybranchen jo indgået et klimapartnerskab, som jeg synes var overraskende ambitiøst. Jeg har flere gange diskuteret med regeringen, hvorfor man ikke stiller krav, for nogle i branchen efterlyser decideret, at man stiller krav, for dermed at forpligte dem til at leve op til kravene og ikke kun sætte mål. Er der mulighed for at gøre det i denne sammenhæng? For vi har jo sådan set en lille smule travlt.

Endelig studser jeg lidt over, at man ikke bruger CO₂-fortrængningskrav for fly, når man gør det for vejtransport.

Kim Valentin: Vi har diskuteret forhandlingsoplægget ivrigt i Venstres gruppe, og vi er nået frem til, at vi ikke finder grundlag for ikke at bakke regeringen op. Vi bruger den formulering, fordi vi har lidt bemærkninger.

For os er det en prioritet at fremme et marked for bæredygtige flybrændstoffer. Det kan muliggøre en langsigtet grøn omstilling af luftfarten, som tilgodeser danske arbejdspladser og dansk erhvervsliv. Derfor ser vi også gerne, at EU hæver ambitionerne og under alle omstændigheder ikke sætter loft over de enkelte medlemslandes nationale krav til brugen af bæredygtige brændstoffer. Vi er glade for, at regeringen støtter, at markedet for bæredygtige flybrændstoffer monitoreres med henblik på en revision af forslaget, så ambitionsniveauet kan tilpasses med passende mellemrum, hvis markedet tillader det.

Lovforslaget skal desværre først revideres i 2028. Det er på den ene side vigtigt med langsigtede, stabile rammevilkår for branchen, men når niveauet for bæredygtige brændstoffer er sat så bekymrende lavt, er det vigtigt, at der er mulighed for at forhøje kravet. Vi mener, at det værd at bemærke. Det havde været bedre, hvis EU fastsatte et CO₂-fortrængningskrav frem for et iblandingskrav, jævnfør bemærkningerne fra Drivkraft Danmark og Wind Denmark. Argumenterne for det kan ses i høringssvarene fra de to.

Ministeren nævnte på samrådet med udvalget, at man ville arbejde for, at vilkårene for administrative bøder ændres, da de er i strid med dansk forvaltningspraksis. Det bakker vi op om, men hvis det ikke lykkes at ændre dem, ser vi gerne, at pengene øremærkes til den grønne omstilling.

Såfremt der indføres højere nationale krav i Danmark, skal der naturligvis være blik for dansk luftfarts konkurrencevilkår, så der sker kompensation for højere nationale krav. Den bemærkning vil vi gerne vil have med til mandatet, hvis vi får sagen tilbage igen på et senere tidspunkt.

Anne Sophie Callesen: Radikale Venstre er langt hen ad vejen enig med Socialistisk Folkeparti, og vi støtter også forhandlingsoplægget. Regeringen ønsker sig så høje tærskelværdier som muligt, og det lyder rigtigt godt. Kan vi få en indikation af, hvilket leje man bevæger sig henimod og også anser for realistisk?

Vi er også enige i pointen om lufthavnenes forpligtelse til at tilvejebringe infrastruktur. Spørgsmålet er, om det ikke ville være i Danmarks interesse at arbejde for, at branchen havde de forpligtelser i stedet for arbejde for, at det kun skal være, når der er en efterspørgsel, da vi har så ambitiøs en branche herhjemme.

Alex Ahrendtsen: Dansk Folkeparti kan ikke støtte forhandlingsoplægget. Det beklager jeg meget. Vi er ikke imod iblandingskravet – vi synes faktisk, at det er en god idé, men vi mener ikke, at EU skal bestemme, hvordan det skal fungere. Det kan vi sagtens klare selv. Desuden er vi bekymrede for europæiske flyselskaber og deres konkurrenceevne, fordi dette kun er rettet imod europæiske flyselskaber, så vidt jeg kan forstå. Bliver europæiske flyselskaber ikke ringere stillet i sammenligning med internationale flyselskaber? Frygter ministeren ikke, at det går ud over konkurrenceevnen og dermed arbejdspladser, fordi de internationale flyselskaber får en fordel, når de ikke er underlagt disse krav på samme måde?

Jens Rohde: Kristendemokraterne kan godt støtte forhandlingsoplægget. Men jeg forstå simpelt hen ikke loftet for iblandingskrav. Hvorfor kan et land ikke gå længere, hvis man har lyst til det?

Hvad er regeringens holdning til teknologineutralitet på denne type områder? Jeg synes, at det er et generelt problem, at vi hele tiden vælger teknologi for brancherne i den grønne omstilling i stedet for at overlade det til dem, der har forstand på det. Nu siger jeg det forbudte: Jeg forstår ikke, at f.eks. skibsfarten ikke kan få lov til at være atomdrevet – det er mig en gåde, og det kunne løse mange problemer.

Katarina Ammitzbøll: Overordnet set er det fint, at vi stiller krav til grønnere brændstoffer, men som andre har nævnt, er kravet meget lavt sat, og det ligger meget lavere end vores klimapartnerskaber. Hvilken betydning har det for os selv at fremme den grønne omstilling og bæredygtige brændstoffer, hvis man går ind for så lave krav? Det er vigtigt, at vi ikke bremser os selv og lader industrien selv løbe med den grønne bold, hvor vi kan sætte ordentlige rammer for det. Der står også, at det ville være en god idé, at Danmark gik i front med zero emission-fuel, for vi er frontløber på mange områder.

Desuden står der, at man skal være sikker på, at der er mulighed for at tanke alle steder, så man ikke skal flyve ekstra kilometer – så giver det ikke så meget mening for den grønne omstilling.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Jeg er enig i de fleste af de kritiske bemærkninger, og jeg vil godt gøre opmærksom på, at dette ikke er regeringens forslag – det er Kommissionens forslag. Jeg vil gerne slå fast, at vi heller ikke synes, at det er et optimalt forslag.

Det er rigtig godt, at vi tager første skridt nu, og det er klart, at netop flytransport er et af de områder, hvor det giver allermost mening at regulere på tværs af grænser. Men vi synes, at det er for uambitiøst både med hensyn til målene, og idet man har valgt netop iblandingskrav i stedet for en mere teknologineutral CO₂-fortrængningsmodel, som flere af jer spørger til.

Vi har netop indgået en aftale om vejtransport i Danmark, hvor vi implementerer et CO₂-fortrængningskrav, og det ville nok være meget bedre til at understøtte udviklingen af markedet. Forslaget afspejler ikke den danske holdning i en ideel situation, men det er selvfølgelig langt bedre, at der er iblandingskrav, end at der ikke er. Flere af os har jo også leget med tanken om at implementere iblandingskrav på flytransport i Danmark, så tanken er ikke helt skør. Men på sigt var det nok bedre, hvis man i stedet havde fortrængningen i fokus. Vi kan måske trøste os med, at der er lagt op til en evaluering af direktivet i 2028.

Hvad gør vi for at forbedre resultatet? Jeg læste jo meget formelt op, som vi er enige om, at jeg skal, men nu får I en lidt mere politisk vurdering. Vi skriver i forhandlingsoplægget, at iblandingskravet skal være så højt som muligt, fordi vi ikke har nogen fornemmelse af, hvor det kommer til at ligge. Så vidt jeg er orienteret, har vi desværre ikke en gruppe af lande, som vi kan stå bag, og som har givet udtryk for et bestemt tal.

Denne sag kører på tværs af forskellige ressortområder, så jeg er hele tiden i kontakt med transportministeren. Vi har vurderet, at det er bedst at gå efter så højt et iblandingskrav som muligt. Jeg tror ikke, at vi kommer tilbage til Europaudvalget med noget, I vil synes er for højt, for det vi hører, går desværre i den anden retning. Det bliver nok nærmere noget med at forsvare det, der ligger nu – selv om jeg ikke kan lide at sige det. Vi håber jo selvfølgelig, at det kan ende mere ambitiøst, men det er bare for at give jer en realistisk forestilling om det sandsynlige udfald.

Kommissionens argument for niveauet er, at de har prøvet at beregne, hvor meget bæredygtigt brændstof det overhovedet er muligt at producere. Og det er både godt og skidt. Det er selvfølgelig skidt på den måde, at ambitionsniveauet er endt, hvor det er. Men det er også godt, for så kan vi bruge det som argument for at hæve kravene, når reglerne skal revideres, hvis markedet udvikler sig så meget over de næste par år, som vi alle sammen tror.

Kravene til lufthavne er lidt svære, for vi vil godt have, at der bliver stillet håndfaste krav, så det i hvert fald ikke er manglende infrastruktur, der forhindrer udrulning. Derfor støtter vi også en udvidelse af kravene til iblanding, så det gælder alle lufthavne – også de mindre af dem. De brændstoffer, som er plausible at bruge nu, skal alle sammen iblandes. Men i fremtiden kan der komme andre typer, og det skal vi være opmærksomme på. Vi synes ikke, at det er gennemtænkt at pålægge unødige krav uden at kende karakteren af det og uden at kende omkostningsniveauet. Det kan potentielt føre til meget store omkostninger for noget, som vi overhovedet ikke aner, hvad er, og om vi vil benytte os af det. Derfor vælger vi den lidt mere forsigtige formulering.

Til Jens Rohde: Det er nok lidt for meget for mig at diskutere atomkraft på skibe i denne sammenhæng – men tak for input.

Til Alex Ahrendtsen: Vi ville selvfølgelig gerne have haft, at I bakkede op. Jeg forstår godt bekymringen for, hvordan europæisk luftfart skal klare sig i konkurrence med resten af verden. Men det vil jo også gælde for fly og selskaber fra andre dele af verden, når de tanker op i Europa. Desuden håber vi faktisk på, at det vil kunne styrke konkurrenceevnen på sigt, fordi vi jo tror, at hvor grøn man er, også bliver et konkurrenceparameter.

Det er virkelig skidt, hvis man ikke kan sætte et højere niveau for iblandingskrav nationalt. Vi har desværre ret mange fronter, vi skal kæmpe på, for det er jo meget vigtigt for os. Hvis ikke enkelte lande kan gå videre, risikerer vi at begrænse udviklingen, og det er det modsatte af, hvad vi gerne vil. Jeg synes også, at Kommissionen fremlægger en noget underlig argumentation, så det bliver meget spændende at se, hvad de andre lande mener om det spørgsmål.

Vi bliver nødt til at lægge afgørende vægt i spørgsmålet om administrative bøder, fordi det vil være i strid med grundloven – selv om det vil være irriterende at skulle bruge forhandlingskapital på det i forhandlingen. Som jeg har forstået det, ser det ud til, at både Rådet og Kommissionen allerede nu har forstået det, så måske kan man få luget det ud med det samme, men det kunne potentielt set blive ret alvorligt for Danmark.

Anne Valentina Berthelsen: Jeg beklager, at ministeren bliver lidt blæst bagover af spørgsmål og brugt som boksebold, men vi har jo ikke lige Kommissionen inden for rækkevidde. Vurderer ministeren, at det er sandsynligt, at medlemslandene kommer til at kunne opstille mere ambitiøse mål? Det bliver jo ret afgørende med det foreliggende forslag.

Jeg kan forstå, at sagen er delt mellem transportministeren og klima-, energi- og forsyningsministeren, så det er ikke sikkert, at ministeren kan svare fyldestgørende, og i så fald må jeg bokse videre med transportministeren. Ser man farer eller faldgruber i form af undtagelser, dispensationsmuligheder eller huller i sagen? Jeg har ikke selv kunnet gennemskue det.

Én af de store grønne succeser i Danmark – om end vi i Socialistisk Folkeparti gerne ville have den var større – er jo, at vi stiller temmelig håndfaste krav til elektrificering på mange områder. Jeg tror

ikke nødvendigvis, at vi skal se på elektrificering af luftfarten, men nøglen til at komme i gang er håndfaste krav. Nu handler det om e-fuels, og jeg mener, at regeringen bør lægge vægt på at stille ret håndfaste krav til luftfarten – i første omgang om infrastruktur til de bæredygtige brændsler. Præcis som kommunerne tidligere har efterspurgt krav om, hvornår de skal udskifte deres busmateriel, præcis som industrien efterspørger, hvordan de skal producere. Jeg tror måske, at nogle i branchen er enige.

Kim Valentin: Har ministeren regnet på, om det giver lækageproblemer for Danmark, hvis vi stiller højere nationale krav? Der er vel en risiko for, at vi bare flytter CO₂-udledningen til andre lande, der har lavere krav. Hvordan påvirker det i givet fald de virksomheder, som har base i Danmark? Vil det være fuldstændig umuligt at drive virksomhed fra Danmark? Er der nogen tal på det?

Jens Rohde: I 1979 blev det besluttet at elektrificere alle tog i Danmark, og vi er ikke færdige med hovedlinjen endnu, så måske skulle vi være en smule mere håndfaste med ambitionerne. Måske forstod jeg det ikke, men svarede ministeren på spørgsmålet om loftet for iblandingskravene? Hvad er baggrunden og logikken bag det?

Det er lidt sjovt for mig at høre, at ministeren ikke er klimaambitiøs nok, for jeg har jo kendt ham i mange år efterhånden, og vi har kæmpet kampene i Europa-Parlamentet. Jeg synes, at det er fantastisk, at vi har en regering, der rent faktisk har sans for balancen. Som er ambitiøs, men også forstår, at det bedste aldrig nogensinde må blive det godes værste fjende, for så sker der ingenting. Der er ikke så mange, der tør sige det, for det gælder altid om at være mest af alt muligt, men hvis vi vil have alt på vores måde, får vi ingenting igennem, så jeg vil gerne rose ministerens mod i stedet for at bruge ham som boksebold.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Til Jens Rohde: Tak for rosen – vi har jo kæmpet hårde kampe i Europa-Parlamentet, som regel heldigvis på samme hold. Jeg sætter pris på, at vi også kan bruge Jens Rohdes erfaring – også i forhandlingsspillene i Europaudvalget. I EU-forhandlinger kan man som et lille land faktisk indimellem få langt større indflydelse, end størrelsen egentlig tilsiger, men man kan ikke få det på alle områder i en sag. Proceduren her i udvalget, hvor man lægger vægt, stor vægt eller afgørende vægt, er en meget god og pragmatisk måde at give ministeren et forhandlingsrum, der giver os mulighed for at gøre en forskel i stedet for bare at være imod. Det kan godt være lidt bøvl for os, der skal have mandat, men vi risikerer ikke, at vi slet ikke får indflydelse på den måde, som det gør sig gældende for nogle af mine kolleger fra andre lande, der stemmer imod alt og dermed ikke får nogen indflydelse. Vi forsøger heldigvis at få indflydelse.

Regeringen er også imod et loft for iblandingskravene. Logikken bag at indføre et loft er dels, at der simpelt hen ikke er mere syntetisk brændstof og biobrændstof end det, der skal bruges med de fremskrivninger og analyser, Kommissionen har udarbejdet, dels – og nu ræsonnerer jeg på baggrund af Kommissionens skriftlige begrundelse – markedsløgn. Det er bedre, at der er ens vilkår specielt for luftfart, fordi det er så nemt at flytte, og man risikerer at stille virksomheder dårligere i det indre marked, hvis nogle lande har højere krav.

Vi er i Danmark modsat af den opfattelse, at man selvfølgelig skal have lov til at stille højere krav, fordi det også kan være et positivt konkurrenceparameter. Derudover kan der være andre hensyn,

der tæller, end lige konkurrence. Der er heldigvis andre lande, der har udtrykt samme bekymring som Danmark allerede nu, men jeg har ikke lige overblik over hvilke.

Det kan også være en forhandlingsstrategi fra Kommissionen at lægge en masse ind, som de godt ved, at nogle lande har meget svært ved at leve med, og så er det meningen, at vi skal forhandle det ud. Jeg kan dog ikke sige med sikkerhed, om det gør sig gældende her, men strategien virker, for det bliver vi jo nødt til. Vi håber ikke, at vi skal bruge så meget forhandlingskapital på det, at vi ikke også kan hæve niveauet, for det ønsker vi virkelig også at gøre. Men vi har lagt stor vægt på det og ikke afgørende vægt, fordi det trods alt er et skridt frem, at der bliver lovgivet på området. Det eneste, der bliver lagt afgørende vægt på, er de administrative bøder, for det er i strid med grundloven.

Til Anne Valentina Berthelsen: Der bliver stillet ret håndfaste krav til lufthavne og infrastrukturen, og det er faktisk også ret håndfaste krav, der bliver stillet for iblanding. Dem ønsker vi endda at udvide, men vi er derimod ikke så vilde med at stille håndfaste krav til noget, vi ikke kender, og hvor vi ikke har nogen fornemmelse af omkostningsniveauet. Det kan godt være, at vi vil være med til mere håndfaste krav for infrastrukturen, når vi ved noget mere. Men man kan forestille sig en situation, hvor man udvikler et brændstof, der skal tankes på en måde, der er ekstremt omkostningskrævede og aldrig vil kunne have nogen gang på markedet, men at man så er forpligtet til at installere infrastrukturen, fordi det står i lovgivningen. I det tilfælde kunne man slå sig ned som meget lille producent af et biobrændstof, som aldrig ville kunne sælges, men meget stor producent af infrastruktur til lige nøjagtig det biobrændstof, som alle lufthavne i Europa ville skulle købe. Det er nok et lidt ekstremt eksempel, men det er den situation, vi prøver at undgå.

Vi tror egentlig, at det vil være godt for Danmark og for sagen generelt at få stillet de krav til lufthavnene, som er nødvendige. Jeg synes ikke, at vi har hørt fra interessenterne, at de vil være uenige med os i det, men det skal vi lige kigge på. Jeg tror, at de trods alt vil synes, at vi skal vide, hvad vi forpligter dem til, før vi gør det, og det ved vi ikke endnu. Det kan være, at Kommissionen gør os meget kloge over de næste måneder, men vurderingen er, at det vil være noget af det, der vil ryge ud rimelig hurtigt.

Anne Valentina Berthelsen: Danmark skal selvfølgelig søge indflydelse, og derfor støtter Socialistisk Folkeparti forhandlingsoplægget. Vi må diskutere det yderligere senere – om ikke andet i nationalt regi, for vi stiller jo f.eks. også ret håndfaste krav om ladestandere til elbiler. Nogle mener, at det er en total fejlinvestering, men det tvivler jeg nu stærkt på.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Jeg fik ikke svaret på Kim Valentins spørgsmål om, hvorvidt vi har beregninger på, hvad højere krav vil koste, hvis Danmark gik videre. Men det er jo ikke det, vi diskuterer her – vi diskuterer, om vi kan få muligheden for det. Hvor meget det i givet fald ville koste, vil jo fuldstændig afhænge af, hvor høje kravene er, og hvordan de er indrettet. Hvis og såfremt vi fremlægger sådan et forslag på et tidspunkt, skal de tal selvfølgelig foreligge. Og så vil det – fuldstændig som Kim Valentin siger – være en afvejning af, hvor høje krav man kan stille, uden at det vil få så stor en konkurrenceforvridende effekt, at det bare vil føre til lækage. Den fare er der selvfølgelig.

Lige nu har vi ikke hverken iblandingskrav eller afgift på flybilletter, men der er lande omkring os, som har afgift på flybilletter. Det vil selvfølgelig være et godt første skridt at undersøge, hvilke effekter det har haft i de lande, hvis vi på et tidspunkt skulle stille forslag om det – hvilket mange partier her i lokalet jo allerede har stillet forslag om.

Man skal altid have med i analysen, hvad man ønsker at opnå. Er det adfærdsændringer – altså at folk skal flyve mindre – så kan det være en god idé at lægge en meget høj afgift på flytransport. Det vil måske føre til en nedgang i flytransporten, som vil gå ud over virksomhederne, men det ville jo være hele formålet i givet fald. Mener man derimod, at det skal være grønnere at flyve – ikke at det ene helt udelukker det andet, der kan godt være overlap – så vil en iblanding nok være en mere ren model, og der vil også være en smertegrænse for, hvor meget det vil forhøje priserne, hvilket kan påvirke konkurrenceevnen hos de enkelte virksomheder. Det gælder også med hensyn til lækage, altså danske kunder, som enten vil tanke andre steder, eller danske kunder, som vil flyve fra enten Sverige eller Tyskland i stedet for. Alle de forhold skal man have med, hvis og såfremt man fremsætter sådan et forslag i Danmark. Men i første omgang handler det om at sikre muligheden for, at vi ville kunne gå videre i Danmark, hvis vi beslutter det på et tidspunkt.

Kim Valentin: Er der regnet på konsekvenserne af det? Hvad betyder det for virksomhederne, hvis man går enegang og hæver kravet? Er der også regnet på lækageproblematikken?

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Vi har ikke aktuelle planer om at gå videre lige nu i Danmark, så det har vi ikke regnet på. Hvis vi fremlægger et sådant forslag, vil vi selvfølgelig fremlægge beregninger.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

4. Overblik over Fit for 55-pakken

– *Fremskridtsrapport*

Rådsmøde 3833 – bilag 4 (supplerende samlenotat)

Punkt 1 og 4 blev behandlet samlet under punkt 1.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

FO Punkt 6. Rådsmøde nr. 3833 (transport, telekommunikation og energi - telekommunikation) den 2.-3. december 2021

EUU alm. del (21) – bilag 97 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Jeg forelægger forordningen om kunstig intelligens, det digitale politikprogram og en politisk drøftelse om digitale rettigheder og principper til orientering. Derudover forelægger jeg forslaget om revision af radioudstyringsdirektivet til forhandlingsoplæg.

1. Forslag til forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens og ændring af visse af Unionens lovgivningsmæssige retsakter

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0206

Rådsmøde 3833 – bilag 2 (samlenotat side 2)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Sagen har været forhandlet siden foråret, men forhandlingerne tager tid, fordi det er et kompliceret forslag. Det slovenske formandskab har udarbejdet en fremskridtsrapport.

Overordnet støtter regeringen forslagets formål om at etablere et indre marked for kunstig intelligens. Det vil både gavne danske forbrugere og danske virksomheder. I forhandlingerne lægger regeringen vægt på, at forslaget følger en risikobaseret, teknologineutral og proportionel tilgang. Graden af forpligtelser bør følge graden af mulig skadevirkning. Regeringen ser frem til de videre drøftelser under det kommende franske formandskab og vil løbende orientere udvalget om udviklingen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Forslag om afgørelse til etablering af 2030 programmet for "Vejen mod det digitale årti"

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0574

Rådsmøde 3833 – bilag 2 (samlenotat side 34)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Kommissionen har fremsat forslag til en afgørelse, der bl.a. fastlægger de målsætninger på det digitale område, som den ønsker indfriet inden 2030.

Overordnet støtter regeringen en fælles vision og retning for EU's digitale omstilling. Regeringen arbejder for, at målsætningerne skaber direkte værdi for borgere og virksomheder og er fremtids-sikre.

Regeringen finder det vigtigt, at medlemslandene involveres i den konkrete udformning af målsætningerne. Der bør være et nationalt politisk råderum, som gør det muligt at tage hensyn til medlemsstaternes forskellige udgangspunkter

Forhandlingerne om afgørelsen er først gået i gang for nylig. Det slovenske formandskab har udarbejdet en fremskridtsrapport om sagen til rådsmødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Europæiske digitale rettigheder og principper

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3833 – bilag 2 (samlenotat side 54)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Sagen skal ses i forlængelse af meddelelsen om det digitale kompas fra marts, som det digitale politikprogram også udspringer af.

Det ventes, at Kommissionen vil præsentere en meddelelse og et forslag til en erklæring om digitale rettigheder og principper. Formålet er at sikre, at EU's værdier overholdes i det digitale rum.

Regeringen ser positivt på udarbejdelsen af digitale principper. Vi vil løbende holde udvalget opdateret om sagen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

- FO** **4. Forslag om ændring af direktiv 2014/53/EU om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse af radioudstyr på markedet ("radioudstyretdirektivet")**
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2021) 0547
Rådsmøde 3833 – bilag 2 (samlenotat side 57)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Kommissionen fremsatte den 23. september 2021 forslag om en ændring af radioudstyretdirektivet for at harmonisere opladning af mobiltelefoner. Sagen er ikke på dagsordenen for telerådsmødet, men da forhandlingerne under det slovenske formandskab skrider hurtigt frem, kan sagen muligvis blive afsluttet i Rådet inden for den nærmeste fremtid.

Formålet med forslaget er dels at gøre det lettere for forbrugerne at vælge den rigtige oplader, dels at begrænse klima- og miljøbelastningen fra opladere. Jeg ser det som en god sag, som både vil gavne miljøet og spare forbrugerne penge. Det er – ligesom roaming – et skoleeksempel på, hvordan EU kan løse et problem, som vi ikke kan klare i de enkelte medlemslande.

Forslaget vil kunne spare miljøet for knap 1.000 ton elektroniskrot og 180.000 ton CO₂ om året på EU-plan, og forbrugerne i EU vil kunne spare knap 2 mia. kr. årligt. I Danmark svarer det til en årlig besparelse på 40 mio. kr. for forbrugerne.

Forslaget indfører krav om, at mobiltelefoner skal kunne oplades med det samme stik, og forbrugerne skal have mulighed for at købe en telefon uden oplader. Kommissionen foreslår, at det fælles stik skal være usb-c. Ud over mobiltelefoner omfatter forslaget også opladning af andre typer udstyr, herunder tablets og digitalkameraer.

- FO** Regeringen støtter Kommissionens ønske om at begrænse klima- og miljøbelastningen fra opladere og at gøre det lettere og billigere for forbrugerne at vælge den rette oplader til deres udstyr. Regeringen er samtidig opmærksom på, at forslaget risikerer at bremse udviklingen af ny teknologi, når der fastsættes regler om brug af bestemte standarder for opladning. Regeringen vil derfor i forhandlingerne lægge vægt på, at reglerne udformes på en sådan måde, at de ikke hæmmer fremtidig innovation på området. Det kan f.eks. ske ved, at Kommissionen forpligtes til med regelmæssige mellemrum at vurdere udviklingen inden for opladningsteknologi.

Alex Ahrendtsen: Dansk Folkeparti støtter forhandlingsoplægget. Det skyldes den omstændighed, at Dansk Folkeparti er stærke tilhængere af det indre marked, og det har vi altid været. Forslaget understøtter det indre marked, og det er glimrende. Jeg synes egentlig også, regeringen har forstået, at man kan komme til at hindre innovation ved at vælge usb-c. Det kunne være rart, at ministeren vendte tilbage og fortalte om, hvad det endte med, og hvordan man så sikrer, at man ikke forhindrer den nødvendige innovation. Vi er også glade for og enige i det miljømæssige aspekt i regeringens oplæg.

Jens Rohde: Kristendemokraterne støtter også forhandlingsoplægget. Jeg fremsatte faktisk et lignende forslag for 6 år siden og blev grinet ud af hele branchen. Alle syntes, at det var noget fis, og kunne ikke se, hvorfor vi skulle det, men det er jo netop, fordi der er et enormt skrotproblem med opladere.

Vi skal passe på med politisk at tage stilling til, hvilken standard det skal være. Det må man overlade til branchen. Det ville være bedre at stille krav om, at der skal være mulighed for, at alle apparater kan oplades trådløst, og så er det op til branchen at definere teknologien – de skal bare blive enige, og hvis ikke de kan det, skal vi nok hjælpe dem. Det er en uskik, at vi fra politisk hold – nationalt eller internationalt – tror, at vi ved, hvilken teknologi der vil blive brugt i fremtiden. Jeg minder bare om alle de år, vi brugte på at diskutere dab-radio i Danmark, fordi vi mente, det var fremtiden, og troede, at det ville blive det mest fantastiske. Vi bruger i dag en frygtelig masse penge på det, bl.a. Radio Loud, og det er bare en teknologi, der svarer til en amagerhylde – ingen vil have den. Den står ude i sommerhuset.

Kim Valentin: Venstre støtter forhandlingsoplægget, men vi har en bemærkning om innovation. Vi er meget på linje med regeringen i, at det er et problem, hvis det hæmmer udviklingen, og at vi skal være mere nøjagtige med at definere, hvordan man udvikler. Det er korrekt, at det er innovationshæmmende at definere standarden, og derfor er vi nødt til at foreslå en måde, hvor vi sikrer, at virksomhederne fortsat har lyst til at udvikle og bliver belønnet for det. Det har vi ikke en løsning på, men vi bliver nødt til at italesætte det i forhandlingen, så der bliver sat en proces i gang om det. Jeg læser og hører også, at det faktisk er det, regeringen vil, og det støtter Venstre.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Jeg tror, at flere lande vil støtte hensynet til ikke at hæmme den teknologiske udvikling, som flere af jer har været inde på. Derfor er det godt, at der er en forpligtelse til at overvåge markedet, og så lægges der op til, at Kommissionen kan ændre normerne ved delegerede retsakter – det fik jeg vist ikke sagt indledningsvis. Det er vi normalt lidt skeptiske over for, men i dette tilfælde tror jeg, at det er meget klogt, for det skal kunne gøres rimelig hurtigt, smertefrit og uden skelen til eventuelle politiske hensyn, og det vil det jo i givet fald sikre.

Nogle producenter er imod denne løsning, men som jeg forstår det på Kommissionen, har man valgt den, fordi den trods alt rammer bredest og bedst. Det er jo heller ikke et område, hvor de helt store aktører holder sig tilbage med nogle lidt aggressive forretningsmetoder en gang imellem. Der er bl.a. en meget stor producent, som har en meget fordelagtig position på markedet lige nu, som måske ikke er den største tilhænger af dette forslag. Men jeg tror, at man skal se det i lyset af, at forslaget vil være til forbrugers fordel.

Katarina Ammitzbøll: Jeg er meget enig i, hvad der har været sagt tidligere. Vi ved ikke, hvad fremtiden bringer, og om der dukker ny teknologi op, så det handler både lidt om tidsperspektivet og også lidt om innovation – hvor langt dette rækker, og hvornår man skal genvurdere det og undersøge, om det er tidssvarende.

Det Konservative Folkeparti bakker selvfølgelig op om forhandlingsoplægget og mener, at det er et rigtig godt tiltag. Jeg vil også gerne se, om vi kan få oversat tallene for, hvor meget det egentlig sparer af metalaffald, som ministeren oplyste til samrådet i Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget den 24. november 2021. Det vil jo ikke være sådan, at der så ikke bliver noget affald overhovedet. Vi sparer noget, men der er jo en meget stor mængde elektronikaffald, og det ser jeg ikke er berørt. Man kan sige, at det ligger et andet sted, men jeg synes stadig, at det er vigtigt at nævne, at dette ikke løser alt, selv om det er med til at reducere.

Alex Ahrendtsen: Er EU i dialog med USA om en standard? De er jo markedsførende på området, i og med at de fleste af virksomhederne er derovre. Der er også nogle asiatiske virksomheder, men USA er jo førerhunden.

Jens Rohde: Jeg kan ikke lade være med at komme med en lille teknologihistorie. Da telefonen blev opfundet, nedsatte man i USA en kommission, der skulle undersøge, hvad det ville komme til at betyde. Den meldte tilbage, at det ikke ville komme til at betyde noget, fordi der var et velfungerende postsystem i forvejen. Et par år senere var der sket en rivende udvikling, så man nedsatte en ny kommission, som et år senere vendte tilbage med besked om, at det fuldstændig ville omkalfatre samfundet – man måtte forvente, at der i år 2000 ville være mindst én telefon i hver by. Det er derfor, det er så farligt, at vi sidder her og forsøger at forudsige den teknologiske udvikling.

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Til Alex Ahrendtsen: Jeg tror ikke, at der er decideret dialog med USA – jeg tror, at man vil sige, at Europa har ret til at indføre de standarder, man vil. Men der plejer at ske det, at det også bliver standard i USA, når Europa indfører den slags standarder – det ved vi fra anden elektroniklovgivning og fra kemikalielovgivning. Jeg har selv prøvet at være med til at lovgive om kemikalier og blev forsøgt påvirket af amerikanske lobbyister for ikke at indføre den regulering, som vi indførte alligevel. Så tog de selv samme lobbyister til Washington bagefter og arbejdede for, at man skulle indføre den samme lovgivning i USA. Det gjorde de, fordi fabrikkerne ikke gider ikke at have to produktionslinjer af barbie dukker – én med de farlige kemikalier og én uden. Man vil kun have én produktionslinje, og når reglerne blev sådan i EU, kunne man lige så godt også få dem i USA, for så blev man ikke udkonkurreret af Kina. Der er masser af eksempler på det, og jeg tror også, at det kan ske her, uden at jeg har set nogen analyser på det.

Til Katarina Ammitzbøll: Tallene er 1.000 ton elektronikskrot og 180.000 ton CO₂ om året, og det fremgår af samlenotatet.

Til Jens Rohde: Det er rigtigt, at vi skal være påpasselige med den teknologiske udvikling. Var det ikke IBM's grundlægger, der sagde, at han troede, at der engang ville blive behov for hele fem computere i verden – det gik lidt anderledes. Men det er omvendt også en balancegang, for rigtig meget teknologisk udvikling sker, fordi man vælger nogle vindere. Balancegangen er at finde ud af, hvordan man støtter en udvikling og vælger vindere uden at gøre det irreversibelt og uden at lukke af for andre teknologier. Derudover kan der en gang imellem bare være modstridende hensyn. Jeg tror måske i virkeligheden, at det her kan være et af de tilfælde, hvor vi ikke helt kommer udenom, at der er lidt modstridende hensyn mellem at gøre noget virkelig godt for forbrugerne og have fuldt tryk på innovationen på markedet. Det må vi nok desværre leve lidt med, men så håber jeg, at vi gør, hvad vi kan, for at kompensere for det med de tiltag, jeg talte om tidligere.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

6. Eventuelt

Klima-, energi- og forsyningsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst

Klima-, energi- og forsyningsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 7. Rådsmøde nr. 3831 (uddannelse, ungdom, kultur og sport) den 29.- 30. november 2021

EUU alm. del (21) – bilag 97 (kommenteret dagsorden)

Børne- og undervisningsministeren og kulturministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Rådshenstilling om blandet læring for inkluderende undervisning af høj kvalitet på primær- og Sekundærtrinnet (Titel på formandskabets kompromisforslag: ”Tilgange til blandet læring for inkluderende undervisning af høj kvalitet på primær- og sekundærtrinnet”)

– *Vedtagelse*

KOM (2021) 0455

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 3)

Børne- og undervisningsministeren: Første punkt på dagsordenen er vedtagelsen af en rådshenstilling om tilgange til blandet læring – eller blended learning – for inkluderende undervisning af høj kvalitet på primær- og sekundærtrinnet. Primær- og sekundærtrinnet er den formelle danske EU-oversættelse af grundskole- og ungdomsuddannelsesniveaet.

Forslaget har baggrund i erfaringerne med covid-19-krisen, og formålet er at bidrage til at skabe en fælles forståelse af, hvilke tilgange der er nødvendige for at sikre, at blended learning er effektiv, inkluderende og engagerende.

Blended learning defineres i rådshenstillingen som en diversitet af tilgange, det vil sige når en skole, en underviser eller en elev har mere end én tilgang til læringsprocessen. Det er en blanding af skolestedet og andre fysiske miljøer uden for skolen og en blanding af forskellige læringsredskaber, digitale og analoge. Lærerne og skolerne vælger deres tilgang ud fra en faglig vurdering af, hvad der passer bedst til deres fag, elevgruppe, niveauet og de fysiske og digitale muligheder.

Overordnet anbefales det i rådshenstillingen, at medlemsstaterne trækker på erfaringerne fra covid-19-krisen og støtter deres uddannelsessystemer i at komme på ret kurs efter pandemien. For at komme i mål med det anbefales bl.a. en langsigtet, strategisk tilgang til blended learning.

Derudover er der en række henstillinger om, hvordan medlemsstaterne kan understøtte eleverne, underviserne og skolerne. Det handler særlig om at sætte ind over for det faglige efterslæb, som især svage elever har efter nedlukningerne – og om at styrke elever og læreres trivsel og digitale kompetencer.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådshenstillingen, da vi mener, at de foreslåede initiativer ligger inden for de danske uddannelsers eksisterende rammer. I Danmark har lærere og undervisere det faglige ansvar for at inddrage digitale løsninger i undervisningen, hvilket i høj grad kom – og kommer – i anvendelse under hjemsendelse af elever under pandemien.

Regeringen værdsætter derfor, at det i den endelige tekst, der skal vedtages, fremgår af teksten og i titlen, at blended learning er én pædagogisk tilgang blandt mange, som underviserne kan vælge

at anvende. Regeringen er også tilfreds med, at der blandt de tiltag, der nævnes målrettet svage elever, ikke kun er meget individorienterede indsatser, men også peges på læringsfællesskaber.

Som opfølgning på covid-19 har regeringen endvidere igangsat videns- og erfaringsindsamling, ligesom der på baggrund af to politiske aftaler er iværksat tiltag til modvirkning af fagligt efterslæb og styrkelse af trivslen. Endelig er der også gjort forskellige tiltag til at understøtte de mere generelle digitale muligheder i uddannelserne og undervisningen. Jeg tror, at alle er bekendt med det oven på covid-19-nedlukningerne.

Jens Rohde: Jeg får næsten lyst til at spørge, om ministeren glæder sig til det rådsmøde. Det er faktisk ikke en kritik af ministeren, men jeg fatter ikke, hvorfor langt det meste af dagsordenspunkterne overhovedet skal være EU-anliggender. Første, anden, tredje, fjerde og femte vedtagelse er suverænt op til nationalstaterne, og vi har vidt forskellige strukturer, kulturer, dannelsestradition. Det er fint, når det handler om de højere uddannelser, og det er også godt nok, at man udveksler erfaringer, men det behøver ministrene ikke skrive en masse rådsmødevedtagelser om – jeg synes, at det er noget pjat. Det minder mig om Nordisk Råd i gamle dage, som jo i hvert fald dengang, hvor jeg sad der, var Skandinavien's kaffeklub – masser af fine resolutioner, men der kom aldrig noget ud af det. Det er formentlig blevet bedre i dag, men sådan var det ikke dengang. Derfor kan man jo ikke sige noget til, at regeringen støtter de forskellige vedtagelser – fred med det.

Ulla Tørnæs: Som Jens Rohdes bemærkninger viser, er det jo national kompetence. Kan ministeren gennemgå punkt for punkt, hvad det giver anledning til i en dansk sammenhæng? Ministeren var ikke specifikt inde på, hvad det rent faktisk kommer til at betyde for Danmark.

Børne- og undervisningsministeren: Jeg kan godt erkende, at jeg var ved at få en depression, første gang jeg læste en af disse EU-sager på mit eget område, fordi det er mellemstatsligt. Under hver af dem står der jo, at det hverken har politiske eller økonomiske konsekvenser, og det er primært det, jeg beskæftiger mig med som politiker. Men det er lidt for hurtigt. Især under covid-19 har jeg i dén grad haft brug for at kunne drøfte erfaringer med mine kollegaer løbende.

Danmark er f.eks. ikke i mål med blandet læring. Og eftersom alle europæiske lande har skullet igennem det samme kæmpeeksperiment hen over covid-19-tiden med at organisere sig anderledes med de meget forskellige digitale standarder, kan vi lære meget af hinanden. I Danmark havde langt de fleste f.eks. adgang til digitale platforme, meget få havde ikke, og det fik vi hurtigt løst. Andre steder er der jo store procentandele, der ikke har haft det, og der har der så været et andet blandingsforhold på undervisningen. Jeg mener, vi kan lære utrolig meget af det, og derfor giver det mellemstatslige samarbejde på disse områder rigtig meget mening.

Vi har jo heldigvis fået EuroSkills til Danmark i 2025, og derfor var jeg sammen med bl.a. præsidenten for WorldSkills forud for dette møde. Vi har altid trukket på erfaringer fra andre lande om uddannelse. Selv om der ikke har været et overstatsligt samarbejde, har samarbejdet alligevel betydet, at vi har suget rigtig mange kundskaber og kvalifikationer fra hinanden. På den måde synes jeg derfor alligevel, at det mellemstatslige samarbejde giver mening, om end jeg godt forstår Jens Rohdes indledende kommentar.

2. Rådsresolution om en ny europæisk agenda for voksenlæring

– Vedtagelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Børne- og undervisningsministeren: Der skal vedtages en rådsresolution om en ny europæisk agenda for voksenlæring for 2021-2030, hvis overordnede formål er at øge og forbedre tilbud og brug af formelle, uformelle og ikke-formelle læringsmuligheder for at sikre, at flere voksne deltager i læring og uddannelse. Tallene viser, at deltagelse i voksenlæring er meget lav i hele EU. Dog i mindre grad i de nordiske lande, men også her er der brug for styrkelse af opkvalificeringsindsatsen.

Stats- og regeringscheferne vedtog på det sociale topmøde i Porto i maj 2021, at 60 pct. af voksne i alderen 25-64 år skal have deltaget i voksenlæring inden for det seneste år i 2030. Dette måltal indgår også i denne rådsresolution sammen med måltallet for 2025 på 47 pct.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådsresolutionen. I Danmark står voksen-, efter- og videreuddannelse højt på den politiske dagsorden, selvfølgelig i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, hvor der lige er indgået aftale om at forlænge veu-trepartsaftalen frem mod sommer, og der er lagt pejlemærker ud.

Det er et område, som også i fremtiden skal have et stærkt fokus, fordi vi skal sikre en grøn og digital omstilling til gavn for hele samfundet. Regeringen lægger samtidig vægt på, at rådsresolutionen respekterer, at uddannelse er en national kompetence, og at EU-samarbejdet på voksenuddannelsesområdet baserer sig på udveksling af god praksis mellem landene.

Ulla Tørnæs: Giver dette anledning til at se nærmere på måltallene for voksenlæring? Hvordan vil vi leve op til det, som ser ud til at blive vedtaget i rådskonklusionerne?

Børne- og undervisningsministeren: Danmark var i 2016 blandt de seks lande, der havde den højeste andel af måltal for veu. Men vi har også set en nedadgående tendens for veu på nogle punkter. I 2011 lå vi på 58 pct., hvor man sætter måltallet til 60, og så skal vi som medlemslande byde ind med, hvor meget vi leverer, og der er et stykke for vej Danmark.

Verdensmålene dækker så bredt, at man kan få det til at lyde, som om alt er verdensmålenes for-tjeneste, fordi så meget falder inden for rammen, selv om det ikke var det, der var udgangspunktet. Sådan er det også med veu-måltal, hvor vi har indgået en trepartsaftale med arbejdsmarkedets parter for bl.a. at undersøge, om det vil være muligt at fastsætte et måltal for at nedbringe andelen af befolkningen, der mangler basale færdigheder såsom læsning og matematik. Det forventer jeg mig rigtig meget af, og jeg glæder mig til at forhandle med arbejdsmarkedets parter i foråret 2022. Det er faktisk én af de ting, der ligger i pejlemærkerne i den trepartsaftale, vi lige har førstebehandlet i Folketingssalen. Derfor passer denne dagsorden utrolig godt sammen med det danske måltal. I Danmark har vi en meget lang tradition for at samarbejde med arbejdsmarkedets parter, hvilket jeg sætter meget stor pris på, og det skal vi selvfølgelig fortsætte med.

Se også den overordnede debat under punkt 1

3. Rådsresolution om governance-strukturen for den strategiske ramme for det europæiske samarbejde inden for uddannelse på vej mod det europæiske uddannelsesområde og videre (2021-2030)

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 15)

EUU alm. del (20) – bilag 781 (udvalgsmødereferat side 545, rådsresolution om den strategiske ramme forelagt 11/2-21)

Børne- og undervisningsministeren: Rådsresolutionen skal ses som et supplement til den rådsresolution for den strategiske ramme for samarbejdet inden for uddannelse, som blev vedtaget på rådsmødet for uddannelse i februar 2021, hvor det ikke var lykkedes at komme til enighed om en governancestruktur.

Denne rådsresolution fastlægger derfor retningen og de vejledende principper for en governancestruktur med fokus på de involverede aktører, deres roller, den organisatoriske ramme for aktiviteterne og styringsmæssige implementeringsspørgsmål. Udgangspunktet er, at de hidtidige fora for samarbejdet fastholdes frem til 2025, uden at skabe unødvendige strukturer og yderligere byrder for medlemsstaterne.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådsresolutionen. Regeringen sætter pris på, at der hermed er kommet klare linjer for koordinering og ansvarsfordeling for det europæiske samarbejde inden for uddannelse og herunder fundet en fornuftig balance i ansvarsfordelingen mellem medlemsstaterne og Kommissionen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

4. Digital uddannelse og færdigheder: Bidrag til den strukturerede dialog

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Børne- og undervisningsministeren: Formålet med drøftelsen er at give ministrene mulighed for at komme med input til den strukturerede dialog mellem Kommissionen, medlemsstaterne og interessenter om digital uddannelse og færdigheder, som Kommissionen lancerede i oktober. Formålet med den er at bidrage til, at uddannelsessystemerne tilpasser sig de hurtige teknologiske ændringer og kan udstyre mennesker med de færdigheder, der relaterer sig til digital teknologi.

Vi vil fortælle om danske erfaringer med digital uddannelse og brug af teknologi i undervisningen. Vi har en lang og stærk tradition for brug af digitale læremidler sammenlignet med vores europæiske kollegaer. En international undersøgelse viste for nylig, at 72 pct. af alle danske lærere i 2018 dagligt brugte it i undervisningen. I 2020 var tallet steget til 88 pct. Det er højere end for flere af vores europæiske kollegaer – bl.a. Finland, der i 2018 lå 15 procentpoint lavere end Danmark. Det internationale gennemsnit lå på 48 pct. i 2018.

Herudover vil vi fortælle om en række af de initiativer, der i de senere år er blevet iværksat for at styrke de digitale læringsmuligheder i uddannelsessystemet og give lærere og elever forbedrede digitale kompetencer. Det gælder bl.a. it i folkeskolen, hvor vi i perioden 2012-2017 investerede 500 mio. kr. til øget brug af it i undervisningen.

Vi vil også kort fortælle om det netop afsluttede forsøg om teknologiforståelse i folkeskolen, hvor 46 danske skoler siden 2018 har afprøvet fagligheden. Forsøget indikerede lovende tegn på, at eleverne fik forbedret deres digitale kompetencer – især når de fik mulighed for at blive mere praktiske og har kunnet dimse med teknologien.

Dernæst vil vi fortælle om den igangværende proces til udarbejdelse af en digitaliseringsstrategi, hvor et digitaliseringspartnerskab med repræsentanter fra arbejdsgivere, arbejdstagere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, interesseorganisationer, kommuner og regioner er kommet med en række anbefalinger om digitalisering i hele samfundet, herunder indsatser på uddannelsesområdet, som input til en kommende digitaliseringsstrategi.

Vi vil også give eksempler på arbejdet med digitalisering og digital dannelse på ungdomsuddannelserne, bl.a. med afsæt i gymnasireformen fra 2017, som bl.a. skal styrke elevernes digitale kompetencer, og hvordan erhvervsuddannelsernes arbejde med at styrke elevernes digitale kompetencer støttes af videnscentret Center for IT i Undervisningen (CIU).

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

5. Rådsresolution om resultaterne af den 8. cyklus af EU's Ungedialog

– Vedtagelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 20)

Børne- og undervisningsministeren: Rådsresolutionen sætter fokus på de læringspointer, der baserer sig på erfaringer for processen for ungedialogen under den 8. cyklus, og som giver anbefalinger videre til kommende formandskaber under den 9. og 10. cyklus og deres planlægning af ungedialogens gennemførelse.

Selve indholdsresultaterne fra ungedialogen er indarbejdet i formandskabernes rådskonklusioner, hvilket under det nuværende slovenske formandskab betyder, at de er indarbejdet i rådskonklusionerne om civile rum.

Det slås fast i resolutionen, at det er vigtigt at lade unge og ungdomsorganisationerne være ledende i gennemførelsen af ungedialogen, og samtidig opfordres der til, at der skabes en visuel identitet og mærkning af ungedialogens aktiviteter på alle niveauer.

Regeringen finder det vigtigt, at unge inddrages i beslutningsprocesser, og finder, at det i processen for ungedialogen er naturligt, at de unge deltager i planlægningen af gennemførelsen. Regeringen støtter derfor vedtagelsen af rådsresolutionen.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

6. Rådskonklusioner om implementeringen af EU's Unge-strategi

– Vedtagelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 23)

Børne- og undervisningsministeren: Formålet med rådskonklusionerne er at sætte retning for det videre implementeringsarbejde for at nå strategiens mål i 2027. Rådskonklusionerne baserer sig på EU-kommissionens 3-årige rapport med status over implementeringen.

Det slås fast i konklusionerne, at der skal ske en større indsats for at nå ud til flere unge med forskellig baggrund og øge deltagelsen af unge, ud over unges traditionelle repræsentationsmodeller. Samtidig opfordres der til at have fokus på genopretning for unge efter covid-19-pandemien.

Regeringen finder det vigtigt at være lydhør over for unges synspunkter og nå ud til unge med forskellig baggrund, hvilket har betydning for samfundets sammenhængskraft og for at anerkende, at unge ikke er en homogen gruppe.

Regeringen støtter derfor op om, at der sættes retning for det videre implementeringsarbejde, og støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

7. Rådsresolution om en arbejdsplan 2022-2024 for EU's Unge-strategi

– Vedtagelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 25)

Børne- og undervisningsministeren: Formålet med rådsresolutionen er at præsentere en handlingsplan for de kommende seks formandskabers implementeringsarbejde for at nå strategiens ungdomsmål i 2027 med mulighed for revidering i 2023. Et særligt højdepunkt i arbejdsplanen er det europæiske ungdomsår 2022.

De tre første formandskaber har valgt det overordnede tema for deres triperiode: »Engagere sig sammen for et bæredygtigt og inkluderende Europa«.

Regeringen lægger dels vægt på opnåelse af den kontinuitet og synergi i triosamarbejdet, der er lagt op til i arbejdsplanen, dels at de unge, som indgår i ungedialogen, får mulighed for at deltage i en længere periode og dermed bidrage til at skabe sammenhænge i EU's politikudvikling. Regeringen støtter derfor vedtagelsen af rådsresolutionen.

Se også debatten under punkt 9. Se eventuelt debatten under punkt 1.

8. Rådskonklusioner om sikring og skabelse af civile rum for unge, der letter meningsfuld ungedeltagelse

– Vedtagelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 27)

Børne- og undervisningsministeren: Rådskonklusionerne sætter fokus på forskellige begrænsninger i unges civile rum og dermed overtrædelse af unges demokratiske rettigheder. Set i lyset af restriktionerne under pandemien er civile rum for unge i stor grad flyttet over på online medier som eneste alternativ. Rådskonklusionerne har til formål at sikre og skabe civile rum for alle unge på alle niveauer og arenaer.

I rådskonklusionerne opfordres medlemsstaterne til gennem forskellige tilgange at sikre unges muligheder for at deltage i og skabe forskellige civile rum, der er sikre for de unge – om det er offline eller online rum.

Kommissionen opfordres til at støtte ikkekommercielle, åbne, inkluderende og sikre civile rum for unge, herunder involvering af unge i EU's større initiativer som f.eks. den europæiske klimapagt.

Regeringen finder det vigtigt, at unge har adgang til frie og uafhængige civile rum og unges mulighed for at skabe nye. Det er der i Danmark en stærk tradition for, som er forankret i folkeoplysningen. Men regeringen er også opmærksom på de udfordringer, som nye fora giver, f.eks. de sociale medier, og hilser denne del i rådskonklusionerne velkommen. Regeringen støtter derfor vedtagelsen af rådskonklusionerne.

Jens Rohde: Jeg synes, at det er interessant, hvordan vi skaber disse nonkommercielle og frie rum for unge mennesker. Jeg synes virkelig, at man skal lægge en indsats i det.

Kim Valentin: Ministeren kom selv ind på folkeoplysningen, som jeg synes er meget aktuelt, dels fordi vi kan noget i de nordiske lande på det område, dels fordi folkeoplysningen lokalt i Danmark jo mangler ungevinklen. Derfor kan dette være en måde at få begge dele til at gå op i en højere enhed, hvis man kan finde en metode til at gøre det. Altså eksportere vores viden om folkeoplysning, samtidig med at vi fornyer vores interesse i det lokalt.

Børne- og undervisningsministeren: Det ligger også mig og regeringen rigtig meget på sinde at få skabt trygge rum for børn og unge, hvor man kan have et fælles liv med hinanden online. Der har været mange diskussioner om algoritmerne, og der er jo kommet hårrejsende rapporter om, hvad konsekvensen er for unge mennesker i den sammenhæng. Derfor er det er noget, vi i hvert fald i dansk sammenhæng vil bruge rigtig mange kræfter på, ikke mindst kultur- og kirkeministeren.

Så er der spørgsmålet om folkeoplysning og vores måde at gribe det an på. Vi har en meget særlig tilgang til tingene i Danmark, som vi selvfølgelig bringer med i det mellemstatslige samarbejde om udveksling af erfaringer med at gøre ting på forskellige måder.

Vi har haft lang tradition for folkeoplysning, men faktisk også involvering af unge i f.eks. unge byråd. Jeg er interesseret i at høre fra de andre lande, om der er andre typer af fora, som vi ikke har i Danmark, som man kunne lade sig inspirere af. Omvendt kan vi jo bare noget med folkeoplysning i

øvrigt – hele vores højskole- og efterskolebevægelse – som de andre lande ikke kan, og som jeg gerne vil lægge vægt på. Jeg har f.eks. i forbindelse med sprogstrategi for ungdommen ærgret mig over, at man ikke har efterskoler i f.eks. Tyskland, så danske unge kan komme ned og lære tysk, for vi ved, at man lærer et sprog bedst, hvor det bliver talt i hverdagen. Vores uddannelsessystemer kan ikke bare oversættes, men der kunne være områder, hvor vi kan indlede tættere samarbejde med hinanden. Det bliver formodentlig i højere grad i bilateral sammenhæng, end det bliver lige præcis i forbindelse med disse drøftelser.

Se også debatten under punkt 1.

9. Udvikling af strategier for udvikling og forbedring af civile rum for unge

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 30)

Børne- og undervisningsministeren: Drøftelsen har til formål at udveksle synspunkter om myndighedernes muligheder for at sikre civile rum for unge samt skabe en refleksion om privatejede foras indvirkning på unges civile rum og fremme tiltag, der adresserer disse udfordringer.

Regeringen bakker op om unges muligheder for adgang til frie civile rum, som f.eks. i ungdomsorganisationer, ungdomsråd i kommuner m.v., der bidrager til unges udvikling af demokratiske kompetencer ved at indgå i fællesskaber, der samtidig bidrager til andre unges generelle trivsel.

Regeringen vil fremhæve, hvordan civile rum for unge kan støttes, samt mulighederne for at inddrage unge via disse rum i politiske beslutningsprocesser. Derudover vil regeringen påpege vigtigheden af at arbejde med uddannelse om sikker adfærd på nettet.

Regeringen vil deltage aktivt i drøftelsen. Regeringen lægger vægt på at indgå i en konstruktiv og inkluderende dialog om sikring af civile rum for unge og håber, at vi får en spændende debat, hvor vi kan inspirere hinanden.

Se også debatten under punkt 8 og punkt 1.

10. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et europæisk ungdomsår 2022

– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (UUKS – uddannelses- og ungdomsde-
len) den 29. november 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2021) 0634

Rådsmøde 3831 – bilag 1 (samlenotat side 32)

Børne- og undervisningsministeren: Punktet er ikke en del af rådsmødet. EU-kommissionsformand Ursula von der Leyen foreslog i sin tale den 15. september 2021 at gøre 2022 til europæisk ungdomsår. I forlængelse heraf offentliggjorde Kommissionen den 14. oktober et forslag til Rådets og Europa-Parlamentet afgørelse.

Formålet med et europæisk ungdomsår 2022 er dels at hylde unge, der har lidt under konsekvenserne af covid-19-pandemien, dels at involvere unge, så deres forslag og idéer kommer til at præge fremtidens samfund mod at blive mere grønt, mere digitalt og mere inkluderende.

Formålet med det fremsatte forslag om et europæisk ungdomsår 2022 er at sætte rammer for implementeringen af ungdomsåret. Forslaget har været forhandlet i Rådet, hvor der er generel opbakning fra de øvrige EU-medlemslande. Rådet har i forlængelse af forhandlingerne givet mandat til formandskabet til at indgå i trilogforhandling med Kommissionen og EU-Parlamentet. Trilogforhandlingerne ventes afsluttet inden årets udgang.

I forslaget lægges der op til en række forskelligartede aktiviteter på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan. Kommissionen vil være ansvarlig for koordinering af aktiviteter på EU-plan, mens medlemsstaterne er ansvarlige på nationalt plan.

Finansieringen til implementeringen på EU-plan er foreslået til 8 mio. euro (svarende til 60 mio. danske kroner) og bliver hentet fra dels EU-programmerne Erasmus+, dels Det Europæiske Solidaritetskorpset. I forslaget foreslås udpegning af nationale koordinatører, der skal sikre koordineringen på nationalt plan og samtidig sikre koordineringen til initiativerne på EU-plan.

Regeringen hilser forslaget velkommen, hvor formålet med året harmonerer med danske prioriteter og initiativer på ungdomsområdet. Fra dansk side vil der efterfølgende skulle arbejdes med en dansk implementering af det europæiske ungdomsår 2022. Regeringen støtter derfor op om forslaget om et europæisk ungdomsår 2022.

Jens Rohde: Forslaget om det europæiske ungdomsår er godt, men min anke er, at man tager penge fra etablerede strukturer for at lave det, jeg kalder kulturelle engangsknald. Det synes jeg er forkert. Hvis man tager penge fra Erasmus+, som er veletablerede systemer, til at arrangere koncerter og den slags, så kan man stå og være tændt af en hellig ild, og så er det væk igen. Så mener jeg, at man begår en fejl. Nøjagtig ligesom, når man bruger ulandsprogrammer til at yde nødhjælp – så ødelægger man jo det langsigtede og det strukturelle. Hvis man mener et europæisk ungdomsår, så må man finde nye penge til det. Jeg vil meget gerne have, at regeringen overvejer det og tager det med til rådsmødet.

Ulla Tørnæs: Jeg er fuldstændig enig med Jens Rohde. Jeg vil stærkt opfordre ministeren til at udtrykke skarp kritik af, at man tager midler fra et velfungerende program, som mig bekendt sagtens kan bruge de afsatte midler til de aktiviteter, som efter hensigten skal finansieres inden for rammen. Så er det bedre at hente hele finansieringen fra Det Europæiske Solidaritetskorp, som blev nævnt som den anden finansieringskilde, eller simpelt hen foreslå, at det bliver finansieret af konferencen om Europas fremtid. Der er jo en oplagt forbindelse til den store europæiske konference, som Ursula von der Leyen også står fadder – eller moder – til.

Kim Valentin: Hvordan forholder regeringen sig til, at Europa-Parlamentet ønsker et større budget og en ny finansieringskilde til det europæiske ungdomsår?

Børne- og undervisningsministeren: Både Jens Rohde og Ulla Tørnæs spørger til Erasmus+ pengene. Jeg er faktisk helt enig i bemærkningerne, for det ville være en mægtig dårlig idé at krabe sig ind på de strukturelle Erasmus+-penge. Men her er der tale om fleksible penge, der lægger sig oven i de aktiviteter, man normalt kører under Erasmus+-programmet, og derfor er man ikke inde og pille ved den strukturelle Erasmus+-bevilling. Der ligger med de penge en fleksibilitet, som giver mulighed for at fastsætte forskellige typer af prioriteringer fra år til år. Hvis jeg skal male et billede, kan man sige, at det er en sukkerskål, der lægger sig på toppen af Erasmus+, og ikke det, der ligger nede i maven på selve Erasmus+-programmet. Derfor forstår jeg godt de principielle indvendinger, for de strukturelle uddannelsespenge skal naturligvis gå til det, der egentlig har været meningen med dem oprindeligt, og ikke til projekter fra år til år.

Kim Valentin spørger, hvordan regeringen forholder sig til Europa-Parlamentets forslag om en budgetforhøjelse og ny finansieringskilde til det europæiske ungdomsår 2022. Der kommer et endeligt oplæg om finansiering, som Europa-Parlamentet skal tage stilling til, men jeg kan ikke sige noget om, hvad der ligger i det, fordi det ikke foreligger endnu.

Se også debatten under punkt 1.

11. Rådskonklusioner om kultur, arkitektur og bebyggede områder af høj kvalitet som hovedelementer i det nye europæiske Bauhaus initiativ

– *Vedtagelse*

KOM (2021) 0573

Rådsmøde 3831 – bilag 2 (samlenotat side 2)

KOM (2021) 0573 – bilag 1 (henvendelse af 24/11-21 fra Dansk Industri)

Kulturministeren: Det slovenske formandskab ønsker med udkast til rådskonklusioner om kultur og arkitektur af høj kvalitet at anerkende og synliggøre kulturens – og især arkitekturens – vigtige rolle i at løse forskellige udfordringer i samfundet.

Udkastet giver forskellige bud på, hvordan medlemslandene og Kommissionen kan understøtte høj kvalitet i arkitekturen og den fysiske planlægning. Der opfordres f.eks. til, at relevante parter arbejder systematisk med kvalitet og design samt opførelse og renovering af byggeri.

Udkastet anerkender, at det i sidste ende er op til de enkelte medlemslande at tilrettelægge det konkrete arbejde med arkitekturen og den fysiske planlægning. Regeringen er enig i, at hensigterne i udkastet er fornuftige, og kan på den baggrund tilslutte sig det.

Konklusionsudkastets fokus skal ligeledes ses i forlængelse af Kommissionens nye europæiske Bauhausinitiativ, der har en målsætning om bl.a. at sætte skub i realiseringen af den europæiske grønne pagt med konkrete forandringer inden for arkitektur og byggeri. Bauhausinitiativet tager udgangspunkt i kerneværdierne bæredygtighed, æstetik og inklusion, så løsningerne både bliver klimavenlige, får en høj oplevelsesværdi og er tilgængelige for den brede befolkning.

Denne slags helhedstænkning i både Bauhausinitiativet og rådskonklusionerne kan regeringen støtte op om. Det er bl.a. den samme tankegang, som vil danne grundlag for den nye nationale arkitekturpolitik, som regeringen ønsker at udarbejde.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

12. Rådskonklusioner om forbedring af europæisk audiovisuelt indholds tilgængelighed og konkurrenceevne

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3831 – bilag 2 (samlenotat side 6)

Kulturministeren: Konklusionerne adresserer en række af de udfordringer, som den europæiske film- og tv-branche står over for. Ikke mindst den stigende efterspørgsel på streamingtjenesters indhold, som virkelig er vokset på tværs af Europa under covid-19-epidemien.

Udkastet til konklusionerne understreger, at når forbrugernes efterspørgsel flyttes til nye platforme – som f.eks. streamingtjenester – så er det afgørende, at der følger bæredygtige finansieringsmodeller med, så europæisk indhold og kulturel mangfoldighed fortsat kan opretholde et højt kvalitetsniveau og være tilgængeligt for befolkningen.

Konklusionsudkastet understreger, at det er afgørende med et mere ligeværdigt forhold mellem udbydere og platforme på den ene side og uafhængige producenter og andre rettighedshavere på den anden side. Konklusionsteksten sætter her fokus på at fremme praksis for anvendelsen af rettighedsmodeller og på de muligheder, direktivet om audiovisuelle medietjenester (AVMS-direktivet) giver for at stille krav om europæisk indhold og pålægge streamingtjenesterne forpligtelser til at bidrage finansielt til europæisk indholdsproduktion. I Danmark vil det sige, at streamingtjenesterne skal bidrage til dansk indholdsproduktion.

Regeringen støtter konklusionsudkastet. Det ligger i forlængelse af de ambitioner, regeringen har til det kommende medieudspil, hvor det også bliver en vigtig prioritet at sikre, at streamingtjenesterne bidrager til dansk indholdsproduktion, og at fair og ordentlige rettighedsmodeller og arbejdsforhold respekteres.

Jeg læser i virkeligheden udkastet til rådskonklusioner som udtryk for, at vi både på nationalt og europæisk plan i stigende grad er blevet opmærksomme på, at vores kultur og demokrati ikke er nogen selvfølge – men faktisk er under pres fra multinationale techgiganter. Derfor skal vi finde løsninger på, hvordan vi underlægger techgiganterne demokratisk kontrol. Det arbejder vi på i EU-regi – men det kommer også til at blive et hovedspor i meget af det, vi gør herhjemme, bl.a. medieforhandlingerne.

Kim Valentin: Hvad har de lokale konsekvenser i Danmark været af den stigende brug af streaming? Er der viden om, hvad det f.eks. har betydet for DR og den måde, de planlægger deres programflade på?

Kulturministeren: Covid-19-pandemien har jo ændret mange vaner, og i Danmark er streaming støt stigende – det tror jeg sådan set, at det havde været, uanset om vi havde haft en pandemi eller ej. Jeg kan i hvert fald konstatere, at både DR og TV 2 har blikket stift rettet mod, at der sker et ret markant og hurtigt ryk væk fra flow og over til streaming, også for de to kanalers vedkommende. Så jeg vil tro, at svaret er et klart ja, det påvirker, hvordan de tænker tv i fremtiden. De har jo lige fremlagt en strategisk plan, som også er meget digital, men det er lidt uden for, hvad jeg går til Bruxelles med.

Kim Valentin: Jeg spørger til streaming, for hvis vi har erfaringer med emnet, så er det jo dem, som ministeren tager med ned til drøftelsen. Derfor var det interessant at vide, hvor ministeren står i spørgsmålet, men hvis der ikke er noget at give os, så er der jo ikke noget. Jeg tror nu alligevel, at jeg stiller spørgsmålet skriftligt efterfølgende.

Kulturministeren: Jeg henviste til de kommende medieforhandlinger, for én ting er, hvad DR eller TV 2 gør, men en anden ting er, hvad vi politisk har af overvejelser om techgiganter i det hele taget. Det handler om meget mere, end hvordan DR adresserer, at vi rykker væk fra flow. Der er jo en kæmpe diskussion om, hvordan vi adresserer techgiganter og hvordan vi får analyseret på vegne af vores virksomheder. Derfor henviser jeg direkte til de to EU-direktiver, der er på vej igennem – med hensyn til små- og mellemstore virksomheder og med hensyn til konkurrence.

Vi kan se, at vores unge piger får dårligere opfattelse af deres krop af at være på Instagram, og vi kan se, at techgiganternes algoritmer polariserer os i stedet for at facilitere en fælles samtale. Der er rigtig meget på den dagsorden, som ikke er afgrænset til, hvad vores public service-stationer gør med streaming. Så selvfølgelig er streaming en central del af det. Vi skal også se på rettighedsbetaling, og på den danske model for at producere ting herhjemme, men det giver også et afsæt til den bredere debat, og det synes jeg da er fornuftigt, at vi tager op i EU. Kulturarv er selvfølgelig et nationalt anliggende, men derfor er disse drøftelser stadig væk givtige at tage på tværs af landegrænser for at lære af hinanden. Især på områder, hvor vi står over for nye udfordringer, der er fælles for os alle sammen.

Se eventuelt debatten under punkt 1.

13. Kulturarven og retten til kulturarv i relation til bæredygtig udvikling og Europas fremtid

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3831 – bilag 2 (samlenotat side 10)

Kulturministeren: Formandskabets afsæt for drøftelsen er, at rettigheder til kulturarven hænger uløseligt sammen med vores demokratier. Ifølge formandskabet kan kulturen og kulturarven bidrage positivt til genopretningen af et samfund og det fælles tilhørsforhold efter covid-19.

Endvidere spiller de fælles principper og værdier, som kulturarvsrettigheder repræsenterer, ifølge oplægget til drøftelsen en vigtig strategisk rolle for fremtidens Europa. Konkret har formandskabet spurgt, hvordan man mest effektivt beskytter kulturarven og rettigheder til kulturarven i Europa og resten af verden. Der spørges ligeledes til, hvilken rolle kulturarvsrettigheder bør spille i EU.

Mit svar på det første spørgsmål vil være, at vi er helt enige i, at beskyttelse af kulturarven og sikring af alle borgeres adgang til at opleve og bruge den fælles kulturarv er meget vigtig. Kulturarven har stor betydning for et lands og et lokalområdes sammenhængskraft, og kulturarven fortæller os, hvor vi kommer fra. En af de mest effektive måder at beskytte kulturarven på er ved at oplyse om den. Det vil være langt mere vanskeligt at opnå stærk opbakning til beskyttelsen og bevaringsindsatsen, hvis borgerne ikke oplever, forstår og meget gerne sætter pris på kulturarven. Det er også vigtigt med en bred formidlingsindsats om kulturarven og dens betydning.

I Danmark er museumsloven med til at beskytte store dele af kulturarven. Aktuelt er regeringen i gang med at se på, om den centrale lovgivning om fortidsminder skal justeres, så der bliver bedre mulighed for at formidle fortidsminderne. En arbejdsgruppe har netop afleveret en række anbefalinger til lovændringer af den del af museumsloven, som omhandler fortidsminder. Forslagene bygger på en grundtanke om, at man ved at formidle og gøre fortidsminderne relevante og mere forståelige for befolkningen kan sikre en større folkelig opbakning til at prioritere og beskytte fortidsminderne. Altså beskyttelse gennem formidling og brug.

Hvad angår det andet spørgsmål om kulturarvsrettigheder i et europæisk perspektiv vil regeringen understrege, at det er vigtigt at fastholde spørgsmål om kulturarv som et nationalt anliggende – men at det samtidig er relevant at udveksle viden og erfaringer på kulturarvsområdet på tværs af EU-landene.

Kim Valentin: Vi fik med genopretningsmidlerne en del penge til bæredygtig udvikling, og jeg vil gerne vide, hvor mange af dem, der er brugt på bæredygtig kultur? Ministeren skal vide, at jeg tidligere har spurgt ministerens forgænger om det, og der fik jeg ikke et klart svar. Hvis ikke ministeren svarer, kan jeg stille spørgsmålet skriftligt efterfølgende.

Der står ikke så meget om, hvad de resterende lande mener – det kan være, at man ikke ved det, men det kan også være, at den viden er tilgået efterfølgende. Kunne ministeren uddybe det?

Desuden vil jeg gerne vide, hvilken rolle kulturarvsrettighederne skal spille med hensyn til tiltag fra Den Europæiske Union – altså både internt i EU og eksternt og i relation til kulturarv. Kan ministeren brede det lidt ud?

NOT Kulturministeren: Det kan godt være, at der skal svares skriftligt, hvis det handler om kroner og ører og fordeling af de penge. Det handler også om, hvordan ordføreren definerer bæredygtig kulturgenopretning, så jeg vil godt have lov til at vende tilbage med et skriftligt svar til ordføreren, så vi også er sikre på, at udvalget samlet set får det mest præcise svar.

Der skal ske en drøftelse af kulturarv, og derfor bliver vi klogere, når vi sidder dernede. Der er ikke noget, der skal vedtages, hvor de andre lande har tilkendegivet holdninger på forhånd, sådan som jeg er orienteret.

Kim Valentin: I samlenotet står der:

»I forhold til spørgsmålet om rettigheder til kulturarven peger regeringen på, at det er vigtigt at sikre, at alle borgere har adgang til at opleve og bruge den fælles kulturarv. Dette kan på nationalt plan sikres ved dels at beskytte kulturarven i lovgivningen, dels ved at sikre at der er adgang til at opleve vores fælles kulturarv. Hvis ikke borgerne i samfundet forstår og kender kulturarven, vil det være vanskeligt at opnå en stærk opbakning og de nødvendige ressourcer til at sikre beskyttelsen af kulturarven.«

Det er jeg fuldstændig enig i. Den sammenhæng må der jo være, men samtidig er der vi 27 forskellige lande i EU, og jeg kan ikke rigtig se den forbindelse til EU. Det er noget, Danmark gør – det er ikke noget, EU gør. Derfor stiller jeg det spørgsmål, og det stillede jeg også før: Hvilken rolle bør kulturarvsrettigheder spille med hensyn til tiltag fra Den Europæiske Union – både internt i EU og eksternt?

Kulturministeren: Jeg sagde faktisk direkte i talen til udvalget, at jeg kommer til at understrege, at kulturarvsrettigheder er et nationalt anliggende, men at det selvfølgelig samtidig kan være relevant at udveksle erfaringer.

Se eventuelt debatten under punkt 1.

14. Resolution fra Rådet og regeringsrepræsentanter forsamlet i Rådet om nøgleprincipperne for en europæisk sportsmodel

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3831 – bilag 2 (samlenotat side 13)

Kulturministeren: Det slovenske formandskab har ønsket at beskrive, hvad der kendetegner en europæisk sportsmodel, og hvordan modellen virker. Resolutionsudkastet tager afsæt i værdier, der er karakteristiske for sport i Europa, herunder nøgleprincipper såsom en pyramidestruktur, der sikrer koordination, åbne turneringer baseret på kvalifikationer, solidaritet, integritet og frivillige aktiviteter.

Der har været overvældende stor opbakning til udkastet blandt medlemslandene, selv om teksten har været meget omdiskuteret. En mindre gruppe af lande har ment, at det burde fremgå, at der kun er tale om en europæisk sportsmodel for den organiserede idræt. Der er imidlertid i en sen fase fremsat en kompromistekst, der anerkender mangfoldigheden på tværs af EU-landene i måden, man organiserer idrætten på. Med kompromisteksten ventes resolutionsudkastet at nyde opbakning fra alle lande.

Regeringen har deltaget i drøftelserne om at balancere de modsatrettede holdninger, og der vurderes samlet set at være taget højde for forslag og synspunkter fra dansk side – bl.a. er der nu taget højde for regeringens ønske om, at en europæisk sportsmodel skal kunne rumme et mangfoldigt idrætsliv med mange forskellige aktører og idrætsudbydere.

Regeringen kan tilslutte sig resolutionsudkastet og mener, at de beskrevne nøgleprincipper for en europæisk sportsmodel passer ind i en dansk kontekst.

Se også debatten under punkt 17 og punkt 1.

15. Konklusioner fra Rådet og regeringsrepræsentanter forsamlet i Rådet om livslang fysisk aktivitet

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3831 – bilag 2 (samlenotat side 18)

Kulturministeren: Formålet med konklusionsudkastet er at pointere, at fysisk aktivitet er et særdeles vigtigt og effektivt redskab til at sikre borgernes fysiske og mentale helbred gennem livet.

Fokus på livslang fysisk aktivitet kan bakkes op fra regeringens side. Emnet harmonerer med forståelsespapirets fokus på at fremme børn og unges trivsel. Temaet harmonerer ligeledes med Danmarks Idrætsforbund (DIF) og DGI's vision »Bevæg dig for livet« og ambitionen om, at Danmark skal være verdens mest aktive nation i 2025 – en ambition, som regeringen fuldt ud bakker op om.

Regeringen finder, at konklusionerne kan skabe merværdi på europæisk plan – især med hensyn til at støtte initiativer og kampagner, der tilskynder til fysisk aktivitet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

16. Atleters dobbelte karrierer

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3831 – bilag 2 (samlenotat side 21)

Kulturministeren: Emnet er vigtigt at diskutere for at sikre, at eliteidrætsudøvere ikke dropper ud af uddannelsessystemet eller stiller sig fuldstændigt uden for arbejdsmarkedet som følge af omfattende træningsaktivitet. Hvis atleterne dropper ud af deres uddannelser eller opsiger deres job ved siden af deres sport, bliver det sværere for atleterne at indgå i samfundet, efter deres karrierer slutter.

Selv om det er relevant at udveksle erfaringer om emnet, er det stadig vigtigt at understrege fra regeringens side, at det vil medføre utilsigtede og u hensigtsmæssige økonomiske og bureaukratiske konsekvenser for medlemslandene, hvis man begynder at finde europæiske løsninger på dette problem – og regeringen sætter spørgsmålstejn ved merværdien heraf set fra et dansk perspektiv.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

17. Eventuelt

Initiativ til nordisk erklæring om mere demokratiske og gennemsigtige beslutningsprocesser i de internationale idrætsforbund og fokus på prissætning af tv-rettighe

Børne- og undervisningsministeren: Erklæringen skal – som led i debatten om VM i herrefodbold i Qatar i 2022 og sportswashing – lægge pres på de internationale idrætsforbund, så de i højere grad arbejder frem mod mere gennemsigtige og demokratiske beslutningsprocesser – bl.a. ved tildeling af værtskaber. Det er ligeledes hensigten, at de internationale idrætsforbund presses til i højere grad at lægge vægt på f.eks. menneskerettigheder, når de tildeler værtskaber for store idrætsbegivenheder.

Jeg planlægger – på vegne af de nordiske lande – at præsentere denne erklæring for de øvrige EU-lande under »Eventuelt« på rådsmødet. Formålet er, at erklæringen løftes fra nordisk til europæisk niveau. På denne måde vil vi tale med en endnu større europæisk stemme, når vi opfordrer de internationale idrætsforbund til at se deres organisationer og beslutningsprocesser efter i sømmene.

I forbindelse med rådsmødet planlægger jeg ligeledes at drøfte erklæringen på en række bilaterale ministermøder. Samtidig planlægger jeg at drøfte prissætningen af tv-rettighe for store sportsbegivenheder, der i min optik er alt for høj. Dette kan ske på de bilaterale ministermøder, hvor jeg vil afsøge, om der er noget, vi i fællesskab kan gøre ved denne problematik, hvor vi jo gerne skal have, at sport kan ses af flest muligt mennesker, så det samler os som folk.

Jens Rohde: Det er dejligt at høre, at regeringen nu endelig er kommet i offensiven. Jeg tror, at alle i dette udvalg har hørt mig bede statsministeren om snart at sætte det faktum, at pengemændene har stjålet sporten, på dagsordenen i Det Europæiske Råd forud for samtlige DER-møder. Det er dejligt, at man nu begynder at tage det alvorligt og adressere det, for sporten har behov for hjælp, så også de mindre forbund får et ord at skulle have sagt.

Men der er bare den problemstilling, at man er nødt til at kigge på hele strukturen. Det ved jeg ikke, om man kan, for sandheden er jo, at Qatar og andre kontroversielle udenlandske aktører simpelt hen har købt sig ind i klubberne. Det kan man se i f.eks. England og Frankrig med PSG og Manchester United. De sidder jo med en ufattelig stor magt, i og med at de ejer klubberne. Derfor må man have en drøftelse af, hvor langt man kan komme med selve strukturen. Det udfordrer jo den europæiske måde at drive sportsklubber på, nemlig at man kan rykke op og ned, og det er deraf European Super League lige pludselig kom. Heldigvis reagerede publikum ganske voldsomt mod det. Desuden er der de håbløse steder, man placerer arrangementerne. Ros for det – jeg er bare spændt på at se, om der kommer bukser ud af skindet.

Jeg vil også gerne vide, hvordan ministeren har tænkt sig det med prisstigningerne på tv-rettighe. Ministeren kan jo mig bekendt ikke ekspropriere. Tidligere havde DBU selv rettighederne til deres landskampe – det har de ikke længere. Det har det verdensomspændende fodboldforbund FIFA, og de sælger dem videre til et schweizisk firma, som så sælger ud. Det er jo sådan det foregår. Det er også derfor, tv-listen og sportslisten aldrig nogensinde kan komme op at flyve.

Vi har jo forsøgt igennem, jeg ved ikke hvor mange år – det kan simpelt hen ikke lade sig gøre, medmindre DBU igen erhverver sig rettighederne til deres kampe, og det kommer de ikke til, for strukturen ligger fast. Hvad gør ministeren sig af tanker om, hvordan man kan komme prisstigningerne på rettighederne til livs? Ethvert tiltag i den retning vil være det samme som at ekspropriere, som jeg læser det. Det er ikke vores rettigheder – det bliver aldrig nogensinde Folketingets, regeringens eller Europa-Parlamentets rettigheder. De ligger jo ude i de enkelte forbund, så hvad er tanken?

Kulturministeren: Status er, at vi har en erklæring, som er ret kras og eksplicit nævner VM i Qatar. Vi opfordrer fra politisk hold kraftigt organisationerne til at agere anderledes i spørgsmål om organisering, gennemsigtighed, beslutningsprocesser og at lægge mere vægt på menneskerettigheder. Det er rigtigt, at det er ikke vores beslutning, men vi har i hvert fald mulighed for at lægge et politisk pres. Der er enighed i de nordiske lande, og næste skridt er så at finde ud af, om det kun er en nordisk diskussion, eller om der faktisk er en klangbund for at prøve at sende disse signaler sammen med resten af Europa. Det ved jeg mere om, når jeg har været i Bruxelles, for jeg har også tænkt mig at prøve at tale for en bredere opbakning ved en række bilaterale møder. Så jeg må foreløbig være ordføreren svar skyldig på spørgsmålet, om der bliver bukser af skindet. Jeg synes jo, at det under alle omstændigheder vil være om ikke et par bukser, så i hvert fald et par shorts, at de nordiske lande har kunnet blive enige om noget rimelig hårdt. Men jeg håber selvfølgelig, at der er en bredere opbakning til det.

Med prissætningen er vi delvis inde på noget af det samme. Noget af det handler om at prøve at appellere til, hvor meget pengene skal fylde i sport. Det lægger sig op ad overhovedet at få defineret en europæisk sportsmodel, hvor vi f.eks. ikke vil have en lukket klub som European Super League. Danmark har også været med til at bakke op om intentionen der, men jeg prøver også bredere og mere bilateralt at rejse en samtale med mine kolleger, om de oplever samme udfordringer. Nemlig dels at det, der gerne skulle samle os som nationer, bliver for de få i stedet for at blive for de mange, dels at penge kommer til at styre for meget.

Jens Rohde har jo ret i, at vi ikke bare kan beslutte, hvad Europa-Parlamentet eller rådsmødet mener. Det er ikke vores rettigheder, men det er stadig vores samfund og vores værdier og dermed også vores adkomst til at diskutere, hvad vil vi gerne vil med sport. Derfor synes jeg, at der er værdi i at få startet diskussionerne, for det er gået for langt, noget er ved at tippe, og penge styrer for meget. Den brede opbakning til en definition af, hvad den europæiske sportsmodel er, er jo også et udtryk for, at vi politisk forsøger at få defineret noget, som vi meget nødig vil have løber os af hændte.

Jens Rohde: Ministeren må ikke under ingen omstændigheder forstå det som kritik, at man ikke har færdige løsninger – det er godt, at det bliver adresseret. Vi kan jo ikke bare sidde og se på den der parallelverden, hvor korruption i forbindelse med tildeling af værtskaber er dokumenteret til hudløshed. Bare fordi det er sport, har man ikke lov til at behandle mennesker så elendigt og se stort på helt grundlæggende menneskerettigheder. Så jeg synes bare, at det er fuld skrue, og så må man se, hvad man kan nå frem til. Så det var en entydig ros til regeringen for endelig at komme i arbejdstøjet på dette område, for jeg og andre har presset på igennem meget lang tid.

Hvad pengene angår, bliver det jo lidt en subjektiv vurdering. Synes du 4 millioner til Mohamed Salah om ugen er for meget, eller skal han kun have 3,8? Det er ikke en politisk diskussion, som vi kan have, for det er jo nu engang det marked, der er. Man er også nødt til at huske, at produktet er blevet udviklet ganske betragteligt, siden man f.eks. ændrede britisk fodbold i 1992. Folk vil jo tilsyneladende meget gerne have den produktudvikling – det er også en del af det.

Man kan altid diskutere lønninger, men man bør aldrig kunne diskutere Financial Fair Play, og jeg tror, at det er det, man skal fokusere på i stedet for. Jeg mener, at det er en mærkelig størrelse, at Paris Saint Germain kan få Lionel Messi, fordi de er undtaget fra Financial Fair Play i 2 år, mens FC Barcelona må sælge ham, fordi de har 10 mia. i underskud. Dét kan man adressere politisk.

Derudover kan man i øvrigt med fordel skele til Tyskland og den måde, man har ændret strukturerne på. I Tyskland kan ingen eje en klub fuldstændigt. 51 pct. af en klub ejes altid af fansene, det vil sige, der er ingen Qatar, der er ingen amerikanske moguler eller lignende, som kan eje en fodboldklub. Der er i øvrigt også krav om, at der altid skal være billetter til 10 og 20 euro, så alle kan komme ind og se fodbold. På den måde har man jo næsten skabt en socialdemokratisk samfundsmodel for det – bare for at prøve at få ministeren lidt med på tankesættet bag den tyske fodboldmodel. Det, man ændrede i 2004, har jo vist sig at virke. Der bliver scoret masser af mål, og det er i øvrigt ligaen med flest kvindelige tilskuere. Prøv at samle inspiration derfra til den politiske diskussion om, hvad der rent faktisk kan gøres, hvis man gerne vil sikre den folkelige forankring. Det gælder også i andre sportsgrene, men det gælder især fodbold, som jo har et meget højt udgiftsniveau.

Kulturministeren: Tak for rosen. Mit indlæg skal forstås sådan, at jeg bilateralt planlægger at rejse problemstillingen om penge, og hvordan vi sikrer mulighed for, at vi alle sammen kan få mulighed for at se de slutrunder, der binder os sammen, og som gør os stolte af vores landshold. Jeg vil spørge de andre lande, om der er en bred oplevelse af problemstillingen på europæisk plan, og om vi er enige i analysen. Så kan vi undersøge, hvilke greb der er rundt omkring, hvor vi kan lære af hinanden. For det er ikke så ligetil, og der er også både fordele og ulemper ved produktudvikling, som ordføreren siger.

Nu kan jeg så forstå, at der bliver scoret masser af mål i den tyske liga, hvor man ikke har valgt den samme tilgang, så der kan jo være meget, vi kan lære af hinanden. Grundlinjen er bare, at sport gerne skulle være noget, vi er fælles om – som den europæiske sportsmodel, hvor vi ikke udelukker nogen på forhånd ved at lave vores egne lukkede klubber som European Super League, men som faktisk har noget, hvor alle kan kvalificere sig, hvis man er dygtig nok. Samtidig vil vi jo gerne noget med sporten. Det er ikke bare en ting ud af mange, men noget, vi er fælles om, der binder os sammen som nation, og som skaber sammenhængskraft. Men det gør det jo primært, hvis vi faktisk kan se det sammen, og derfor synes jeg, at det er en relevant dagsorden at rejse.

Jeg har ikke nogen færdigsyede løsninger. Da jeg meldte, at jeg syntes, at vi skulle prøve med sportslisten, var jeg også meget ærlig omkring, at det er ét greb ud af mange. Jeg ved ikke, om det kommer til at gøre den endelige forskel, men jeg har tænkt mig at støve alt op af mulige redskaber. Det kan være en sportsliste, at rejse det på europæisk plan og at løfte det både bilateralt og i fælles forum i EU for at se, om der er andre mulige løsninger – det kunne der jo sagtens være.

Se eventuelt debatten under punkt 1.

18. Siden sidst

a) Orientering om EU-retningslinjer for en sikker genoptagelse af aktiviteter i de kulturelle og kreative sektorer - Covid-19

C (2021) 4838

Kulturministeren: Kommissionen udsendte i slutningen af juni 2021 et sæt vejledende retningslinjer for en sikker genoptagelse af aktiviteter i de kulturelle og kreative sektorer efter covid-19. Kort beskrevet fokuserer retningslinjerne på to elementer: 1) En sikker genåbning og 2) en bæredygtig genopretning. Kommissionen peger f.eks. på, at tilstrækkelig vaccinationsdækning i befolkningen er af afgørende betydning for en sikker genåbning af kultursektoren, og at det er vigtigt at genåbne trinvis, i takt med at flere og flere bliver vaccineret.

Med hensyn til tiltag til støtte for en bæredygtig genopretning af kultursektoren anbefaler Kommissionen f.eks. – helt tidsaktuelt – brugen af coronapas. Endvidere peger Kommissionen på, at det er vigtigt at have fokus på at nå ud til mistede publikumsgrupper og på nye måder, man kan formidle kulturelt indhold på.

Anbefalingerne og principperne fra Kommissionen lyder som noget, vi har hørt før. De flugter med andre ord fint med, hvordan vi i Danmark i fællesskab har grebet genåbningen af kultursektoren an. Regeringen finder som hidtil, at det er vigtigt, at man tager udgangspunkt i nationale forhold og betingelser i forbindelse med at lede kultursektoren sikkert frem. Det er samtidig regeringens holdning, at man med fordel kan udveksle viden og erfaringer på tværs af EU-landene for bedst muligt at håndtere covid-19 på vegne af vores kulturliv.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt, men se eventuelt debatten under punkt 1.

FO Punkt 8. Forslag til direktiv om bindende løngennemfølgelsestiltag

KOM (2021) 0093

KOM (2021) 0093 – bilag 6 (sammenfatning)

EUU alm. del (21) – bilag 97 (kommenteret dagsorden)

KOM (2021) 0093 – bilag 7 (henvendelse af 24/11-21 fra Fagbevægelsens Hovedorganisation)

KOM (2021) 0093 – bilag 4 (Kommissionens svar på Folketingets udtalelse)

KOM (2021) 0093 – bilag 3 (Folketingets udtalelse om forslaget)

EU-note (20) – E 32 (EU-nyt af 9/4-21)

EUU alm. del (20) – bilag 656 (beskæftigelsesministerens talepapir fra EUU-mødet 10/6-21)

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg er her i dag som fungerende beskæftigelsesminister. Jeg vil forelægge en vigtig sag – nemlig direktivforslaget om bindende løngennemfølgelsestiltag. Sagen forelægges til forhandlingsoplæg.

Indledning

Direktivforslaget om løngennemfølgelse har til formål at styrke princippet om ligeløn mellem mænd og kvinder. Det er et af EU's grundlæggende traktatfæstede principper, som Kommissionen ønsker at styrke.

Regeringen støtter EU's ligelønsprincip og ambitionen om et samfund, hvor mænd og kvinder reelt har lige muligheder, og hvor løn ikke afhænger af køn. Vi er optagede af at bekæmpe lønforskelle baseret på køn. Det kan bl.a. ske ved at sikre synlighed og information om mænds og kvinders aflønning samt ved at styrke ligelønsarbejdet på alle niveauer.

Regeringen anerkender, at løntransparens er et vigtigt redskab i kampen for ligeløn – og det kan dette direktiv om løngennemfølgelse være med til at sætte fokus på. Samtidig er vi meget opmærksomme på, at et direktivforslag på området ikke skal lede til regulering, som er uforeneligt med den danske arbejdsmarkedsmodel. Undervejs i forløbet om forslaget har der derfor været en tæt dialog med arbejdsmarkedets parter.

Jeg ved, at Folketinget også har stor interesse for sagen. Som beskæftigelsesminister har Peter Hummelgaard givet jævnlige opdateringer om forslaget, og vi værdsætter jeres engagement.

Inden jeg går over til forslagens indhold, vil jeg gerne knytte et par ord til processen. For det er jo gået meget stærkere i Bruxelles, end vi på nogen måde havde forventet eller synes er hensigtsmæssigt. Det slovenske formandskab fastholder for nuværende ambitionen om en generel indstilling på EPSCO-rådsmødet den 6. december og en forberedelse heraf på Coreper den 1. december. Som det ser ud nu, tegner der sig et kvalificeret flertal for forslaget.

Den forcerede proces betyder, at der er flere ting, som vi simpelt hen ikke har helt klarhed over endnu. Så sent som i aften fik vi det seneste kompromisforslag. Vi arbejder selvfølgelig hårdt på at få klarhed over det sammen med arbejdsmarkedets parter, som er helt centrale i sagen.

Direktivforslagets indhold

Forslaget lægger op til, at et nationalt arbejdstilsyn skal føre tilsyn med ligeløn. Direktivforslaget pålægger medlemsstaterne at træffe foranstaltninger for at sikre, at arbejdsgivere har lønstrukturer, der sikrer kvinder og mænd lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi. Det er også værktøjer og metoder til at vurdere og sammenligne arbejdets værdi.

Det fremgår af direktivforslaget, at sammenligninger ikke behøver at være relateret til samme arbejdsgiver, når lønforskelle kan tilskrives én og samme kilde. Det fremgår også, at når der ikke kan fastslås et reelt sammenligningsgrundlag, kan der sammenlignes med en hypotetisk sammenligningsfaktor.

I forslaget får arbejdstagere ret til at anmode om oplysninger fra deres arbejdsgiver. Formålet er, at de kan vurdere, om de aflønnes på en ikkediskriminerende måde i forhold til andre ansatte i organisationen. Ansøgere får også ret til at få oplyst lønniveauet forud for en jobsamtale. Forslaget indeholder forpligtelser for arbejdsgivere til at fremlægge en beskrivelse af de kønsneutrale kriterier, der anvendes til at fastsætte løn og karriereudvikling.

Arbejdsgivere med mindst 250 arbejdstagere skal gøre visse overordnede oplysninger om lønforskel mellem kvindelige og mandlige arbejdstagere offentligt tilgængelige. Direktivforslaget indeholder også en række regler om retsmidler og håndhævelse. Reglerne omfatter bl.a. mulighed for kollektive søgsmål og krav på godtgørelse eller erstatning samt bevisbyrde regler. Herunder omvendt bevisbyrde i situationer, hvor en arbejdsgiver har tilsidesat rettigheder eller pligter knyttet til løngennemsigtighed.

Direktivforslaget fastsætter også, at eksisterende nationale ligestillingsorganer – det er i dansk sammenhæng i dag Institut for Menneskerettigheder – skal være kompetente til at behandle spørgsmål, der falder inden for direktivets anvendelsesområde. Medlemsstaterne skal herudover udpege et overvågningsorgan, som bl.a. skal indsamle data fra arbejdsgivere og offentliggøre data på en brugervenlig måde. Organet kan være en del af eksisterende myndigheder på nationalt plan.

Jeg vil også fremhæve, at forslaget præciserer, at direktivet på ingen måde må berøre retten til at forhandle, indgå og håndhæve kollektive overenskomster og til at tage kollektive kampskridt i overensstemmelse med national lovgivning eller praksis. Endvidere kan medlemsstaterne overlade det til arbejdsmarkedets parter at implementere direktivet.

Det betyder alt sammen, at forslaget – hvis det vedtages – vil medføre en række lovgivningsmæssige konsekvenser. Der vil være behov for regelændringer på ligelønsområdet, ikke mindst implementering af de nye rettigheder og pligter omkring løngennemsigtighed og af reglerne om nye retsmidler og styrket håndhævelse.

Rådets kompromisforslag

Det foreløbige resultat af forhandlingerne i Rådet er et kompromisforslag fra det slovenske formandskab. Der har været afholdt 13 arbejdsgruppemøder i rådsregi.

Udvalget modtaget et samlenotat, hvoraf de væsentligste ændringer i kompromisforslag fra medio november fremgår. I forhold til Kommissionens oprindelige forslag er der sket en række ændringer, som vi ser positivt på.

Det gælder især disse punkter:

- Opgaven med at føre tilsyn med ligeløn kan overlades til eksisterende organer eller arbejdsmarkedets parter, som vi kender det i dag.
- Definitionen af arbejdstagerrepræsentanter skal forstås i overensstemmelse med national lov og praksis. Vi vil derfor kunne sikre overensstemmelse med den danske tilgang ved implementering af direktivet.
- Medlemslandene får mulighed for at overlade det til arbejdsmarkedets parter at sikre de fornødne løndannelsesmekanismer og udvikle værktøjer til og metoder for at vurdere og sammenligne arbejdets værdi.
- Det overlades til medlemslandene at iværksætte initiativer for at nedbringe byrder for små virksomheder ved løngennemsigtiltag.
- De nye regler skal i videre omfang kunne passes ind i overensstemmelse med national lov og praksis.
- Formandskabet har arbejdet videre med de vidtgående og usædvanlige regler om retsmidler og håndhævelse, så der i højere grad er mulighed for national tilpasning.

Det peger alt sammen i den rigtige retning. Jeg ved, at Socialistisk Folkeparti også har været optaget af spørgsmålet om arbejdstagerrepræsentanter og parternes rolle, og det er glædeligt, at det er faldet på plads.

Vi ser dog fortsat en række udeståender, hvor vi mangler afklaring eller præcisering.

Det drejer sig især om

- rækkevidden af mulighederne for at sammenligne ligeløn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi på tværs af arbejdsgivere og sektorer
- forståelsen af rækkevidden af ligebehandlingsorganernes nye kompetencer, og hvordan der vil være et samspil med det overenskomstdækkede område
- afklaring af forpligtelse om tilsyn med lønforskelle på den ikkeoverenskomstdækkede del af arbejdsmarkedet
- fortsat behov for tilpasninger i reglerne om retsmidler og håndhævelse – det gælder f.eks. regler om påbud og forældelse.

Vi arbejder som nævnt fortsat for at få klarhed over disse udeståender. Og vi har stillet spørgsmål til formandskabet om det hensigtsmæssige i at forcere en afstemning allerede i starten af december.

Sent i går aftes kom der endnu et kompromisforslag, som vi er i gang med at analysere.

Regeringens arbejde i forhandlingerne

Det omfattende forslag blev fremsat i marts 2021. Herefter startede en længere afklaringsfase, der varede helt frem til august 2021, hvor landene kunne stille spørgsmål til forståelsen og rækkevid-

den af Kommissionens forslag. På trods af at der fortsat er mange tekniske spørgsmål, har der fra september været forhandlinger om teksten.

Vi har haft et stort fokus på de artikler, hvor vi og arbejdsmarkedets parter så potentielle udfordringer for den danske model og parternes autonomi. Vi har været i dialog med ligesindede lande for at tilpasse direktivteksten, så den imødekommer mange af vores bekymringer og prioriteter.

Beskæftigelsesminister Peter Hummelgaard har taget spørgsmålet op med flere af sine EU-kolleger. Der er på embedsmandsniveau afholdt møder med Kommissionen og arbejdsmarkedets parter for at belyse centrale danske udfordringer i forslaget, og hvordan de potentielt kan kollidere med den danske arbejdsmarkedsmodel.

I den seneste tid har vi også arbejdet for at udsætte den generelle indstilling, så der er tilstrækkelig tid til at få afklaring og inddrage arbejdsmarkedets parter i vurderingerne af det omfattende forslag. I det Europa-Parlamentet ikke ventes at fastlægge sin holdning før tidligst i februar 2022, ser vi ingen grund til hastværket.

Forhandlingssituationen i Rådet

Vi har at gøre med et pragmatisk slovensk formandskab, der generelt har været lydhøre over for medlemslandenes bemærkninger. De har derfor formået at få en lang række lande til at bakke op om ambitionen om en generel indstilling i december.

De lande repræsenterer hovedsagelig sydeuropæiske lande og lande fra Øst- og Centraleuropa. Blandt de lande synes holdningen at være, at man er nået langt med drøftelserne, og formandskabet har formået at adressere en række centrale bekymringer i kompromisforslaget.

Danmark har sammen med en anden gruppe lande, hovedsagelig nord- og vesteuropæiske lande, rejst bekymringer omkring manglende respekt af nationalt råderum – og sammen med et par andre lande vedrørende parternes rolle og autonomi. Vi har også rejst bekymringer vedrørende de administrative og økonomiske byrder i forslaget, især for små- og mellemstore virksomheder.

I den seneste tid har vi fra dansk side arbejdet for at udskyde en generel indstilling i december. Selv om der har været opbakning hertil fra en gruppe af både små og store lande, er vi ikke lykkedes med det.

Udtalelsen fra Europa-Parlamentet foreligger ikke endnu, og den ventes tidligst i februar 2022. Vi forventer, at trilogforhandlingerne tidligst vil starte under fransk EU-formandskab i det nye år.

FO *Regeringens forhandlingsoplæg*

Regeringen lægger stor vægt på, at løngennemsigtighed og en effektiv håndhævelse kan bidrage til at fremme EU's ligelønsprincip og nedbringe løngabet mellem mænd og kvinder, der udfører samme arbejde eller arbejde af samme værdi

Regeringen lægger afgørende vægt på, at regeringen i trilogforhandlingerne arbejder for, at direktivet ikke underminerer den danske arbejdsmarkedsmodel

Regeringen lægger stor vægt på, at arbejdsmarkedets parter, hvor det er relevant, kan løfte direktivets forpligtelser

Regeringen lægger vægt på, at direktivet ikke må påføre stat eller virksomheder, ikke mindst små virksomheder, urimeligt store byrder

Regeringen vil inddrage Folketingets Europaudvalg, inden der tages stilling til det endelige direktiv efter triloforhandlingerne.

Lad mig understrege, at regeringens hensigt er, at Danmark siger ja til den generelle indstilling og dermed triloforhandlingerne, men ikke nødvendigvis ja til den endelige direktivtekst. Det gør vi, fordi vi støtter forslaget om at fremme ligeløn – men samtidig har behov for mere afklaring af betydningen for den danske model. Og det er fortsat nødvendigt at arbejde med, at det endelige direktiv ikke pålægger stat og virksomheder unødige byrder.

Vi vil vende tilbage til Europaudvalget, inden der skal tages stilling til den endelige direktivtekst efter forhandlinger med Europa-Parlamentet. Inden da vil vi arbejde for at få afklaret og adresseret de sidste danske udfordringer og prioriteter i teksten til triloforhandlingerne. Det er det, jeg søger Folketingets opbakning til i dag.

Anne Valentina Berthelsen: Dette er en milepæl med hensyn til at sikre ligestilling og ligeløn på arbejdsmarkedet. Det er jo klart, at vi skal holde tungen lige i munden, for det må selvfølgelig ikke kompromittere den danske model – det er vi helt enige med regeringen og alle mulige andre parter i. Vi er også enige med jer i, at det går stærkt lige nu, men overordnet set er vi altså sindssygt glade for det.

Jeg har enkelte opklarende spørgsmål. Ministeren nævnte selv nogle af de ting, som vi har været i dialog om hvad angår definitionen på arbejdstagerrepræsentanter. Det skal jo være i tråd med den danske model og også helst sikre, at arbejdstagerrepræsentanter er demokratisk valgt på arbejdspladsen, hvis det står til Socialistisk Folkeparti.

Vi har også talt lidt om parternes rolle og adgange til lønoplysninger, som vi egentlig helst ser, at arbejdstageren skal kunne få igennem sin tillids- eller arbejdstagerrepræsentant. Kan ministeren bekræfte, at det er en del af kompromisforslaget?

Jeg har desuden en enkelt bemærkning, som vi måske ikke kommer i mål med, men som jeg alligevel gerne vil flage, bl.a. fordi FH (Fagbevægelsens Hovedorganisation) er enige med Socialistisk Folkeparti i det. Vi ønsker at så mange som muligt bliver omfattet af det, og vi synes, at grænsen til virksomhedsstørrelse på 250 måske er lige højt nok sat. Vores bud har været 50 – det har også været FH's bud, men vi forstår også godt, at forhandlingsrummet ikke nødvendigvis tillader en så lav grænse. Vil ministeren arbejde for, at man får sat en lavere grænse?

I øvrigt smukt, godt arbejde og opbakning fra Socialistisk Folkeparti.

Alex Ahrendtsen: Vi kan ikke støtte forhandlingsoplægget. Det er anden gang i dag, vi siger nej, og det gør vi, fordi vi er temmelig bekymrede. Forslaget, som Kommissionen lægger frem, vil jo øge papirusseriet helt vildt. Og øget papirusseri er aldrig godt for erhvervsvirksomheder. Dette kommer også til at medføre øgede udgifter for virksomheder, så alene af den grund bør man selvfølgelig sige nej.

Derudover er der en form for absurd ligemageri i forslaget. I et land som Danmark har vi jo ligeløn. Kvinder og mænd får det samme for det samme arbejde. Der kan være generelle lønforskelle, men

det er der jo gode grunde til. Det skyldes bl.a. øget deltidsarbejde blandt kvinder eller de brancher, som de frivilligt vælger at finde job i. Alt det vil man gå ind og blande sig i.

Men det værste af det hele det er, at det fremsatte forslag er en trojansk hest i den danske model, og jeg tror simpelt hen ikke, at man er klar over, hvilken ladeport man åbner. For dette er jo bare første skridt i vejen på at underminere den danske model. Jeg fatter ikke, at regeringen og de EU-venlige partier her i udvalget støtter den slags. Jeg vil kraftigt advare imod det.

Jeg synes ikke, at ministeren helt har forklaret, hvordan forslaget ikke på sigt kommer til at underminere den danske model – det må ministeren gerne forsøge en gang til.

Anne Sophie Callesen: Vi er jo ikke helt enige med Dansk Folkeparti i, at vi har ligeløn i Danmark – det er vi faktisk lodret uenige i. Vi kan jo også se, at uligelønnen i Danmark faktisk er på niveau med den generelle uligeløn i Europa. Den er på 14,0 pct. mod 14,1 pct. på EU-plan. Derfor er dette ikke bare et træls forslag, hvor vi skal bruge en masse tid på bøv! og papirusseri uden at få noget ud af det, fordi vi selv klarer os så supergodt. Vi klarer os faktisk ikke særlig godt, når det kommer til at skabe reel ligeløn på arbejdsmarkedet.

Vi synes, at det er et meget vigtigt forslag, og vi er ikke så bekymrede, som regeringen er. Regeringen er jo generelt tit meget bekymrede på spørgsmål om arbejdsmarkedsforhold i relation til EU, og det må vi leve med som så meget andet, vi skal leve med.

Er det korrekt forstået, at man ikke mener, at kompromisforslaget bryder med den danske model, hvilket man lægger afgørende vægt på, og derfor regner man med at kunne stemme for forslaget? Regner man med, at det vil bringe resultatet i en retning, der er endnu tættere på regeringens prioriteter, eftersom man måske har en forventning og også en forhåbning om, at dette først bliver forhandlet færdigt under det franske formandskab?

Endelig kan jeg selv blive om ikke bekymret så i hvert fald lidt undrende over, hvordan man skal foretage de hypotetiske sammenligninger af løn. Kan ministeren forklare nærmere, hvad der ligger i forslaget, og hvordan man konkret skal gøre det?

Socialistisk Folkeparti bakker meget op om, at EU nu tager dette vigtige skridt. Alt andet lige og foreløbigt i hvert fald støtter Radikale Venstre også regeringens forhandlingsoplæg, men jeg vender lige retur, når ministeren har svaret.

Kim Valentin: Dette er i al sin enkelhed et angreb på den danske model, og det er et problem. Den danske model fungerer rigtig godt, og det virker, som om resten af Europa er ret ligeglade med det – i hvert fald flertallet af de europæiske lande i EU. Der står, at man vil etablere løngennemsigtighed i organisationer. Det er fint – det kan man godt sætte hak ved. Men der står også, at man vil understøtte korrekt anvendelse af nøglebegreber som ligeløn, herunder løn og arbejde af samme værdi. Der er jeg hundrede procent enig med ministeren i, at de begreber ikke er ordentligt belyst. Vi ved ikke, hvad der reelt set ligger i begreberne, når man begynder at arbejde med dem i så vigtig en sammenhæng som et direktiv.

Mon ikke det handler om et løfte fra kommissionsformand Ursula von der Leyen, som hun prøver at holde? Og så er hun lidt ligeglade med, hvordan hun kommer frem til det, hvis jeg skal sige hundrede procent ærligt, hvordan jeg ser det. Det er et kæmpe problem. Selvfølgelig skal vi have lige-

løn, og vi skal gøre en masse, men vi skal da ikke ofre den danske model på det – jeg synes, at det er helt håbløst at gå den vej. I hørings svarene kan man se, at arbejdsgiverne er kæmpe nervøse for det. Der er også nogle positive sider af det, fordi de overordnede målsætninger sådan set er gode nok, men vejen dertil er så ringe.

Jeg er utrolig bekymret for, at der er ønske om, at det skal gælde for meget små virksomheder, for man pålægger de virksomheder virkelig mange omkostninger. En virksomhed med 250 medarbejdere og opad får måske få omkostninger pr. medarbejder, men for en lille virksomhed ned til 10 medarbejdere bliver det et monster med rigtig store omkostninger. Dét kan vi ikke se på. DA (Dansk Arbejdsgiverforening) har udregnet, at det koster 23.000 kr. om året pr. medarbejder for små virksomheder med 10 ansatte. Det er forholdsvis mange penge, og det går jo ikke til ligeløn i så fald – det går til mindre løn for alle. Det er jo ikke det, vi ønsker. Vi ønsker heller ikke at gøre danske virksomheder mindre konkurrencedygtige.

Jeg forstår godt, hvad ministeren siger. Og jeg lægger meget vægt på, at ministeren kommer tilbage og tager os med på råd om, hvordan ministeren skal stemme i sidste ende. Jeg vil gerne have bekræftet, at det ikke bare bliver en orientering, men et nyt forhandlingsoplæg før den endelige afstemning. I så fald kan jeg støtte det foreliggende forhandlingsoplæg. Ministeren har hjulpet mig af med nogle af mine bekymringer med hensyn til det, som ministeren gerne vil arbejde med i de sidste forhandlinger.

Formuleringen i forhandlingsoplægget: »Regeringen lægger afgørende vægt på, at regeringen i trilogforhandlingerne arbejder for« er lidt underlig. Jeg er ikke uenig, men det er jo regeringens egen afgørelse, hvad man arbejder for.

Katarina Ammitzbøll: Det er gået virkelig stærkt og også stærkere, end hvad man ønsker, og hvad der måske er nødvendigt. Det er et vanskeligt forslag, som vi på mange måder helst vil undgå, fordi vi har den danske model. Vi mener ikke, at det her er den rette måde at gøre det på, selv om vi halter bagud med hensyn til ligeløn. Det viser World Economic Forums undersøgelse, hvor deres Gender Gap Index for Danmark ryger længere og længere tilbage.

Jeg hører ministeren sige, at man fortsat arbejder for, at direktivforslaget om løngennemsigthed ikke kommer på EPSCO-mødet i december 2021, og vi bakker op om, at det bliver skubbet. Parlamentet skal jo, så vidt jeg ved, ikke drøfte det før i februar 2022.

Jeg vil gerne bede om at få understreget, at man lægger afgørende vægt på fire forhold. For det første, at overenskomsternes lønsystemer og muligheder for at aflønne efter markedsbaserede kriterier fastholdes. For det andet, at direktivet fortsat gennemføres ved aftaler med arbejdsmarkedets parter i overensstemmelse med den danske model. For det tredje må forslaget ikke underminere den danske model. Jeg vil også gerne bede om at få understreget, at regeringen som det fjerde lægger afgørende vægt på, at direktivforslagets formuleringer om mulighed for at kunne henvise til en hypotetisk sammenligningsperson i ligelønssager udgår.

Desuden må direktivet ikke gribe ind i dansk retspleje, ændre på bevisbyrderegler i dansk ret eller indføre nye retsmidler, som f.eks. at domstole får adgang til at give virksomheder pålæg i ligelønssager. Direktivet skal heller ikke give udvidede kompetencer til statslige ligebehandlingsorganer f.eks. i form af mulighed for at indlede kollektive søgsmål.

Det er nogle af de hegnspæle, vi har. Det her handler jo om, hvordan regeringen skal forhandle – det er ikke bare sagen i sig selv, for så kan man bare sige nej. Men nu er vi et sted, hvor vi skal ind og prøve at præge det. Der er ingen tvivl om, at der er et pres fra visse lande, så jo mere vi kan skubbe til det, jo bedre, så vi får beskyttet vores egen model.

Udlændinge- og integrationsministeren: Til Anne Valentina Berthelsen: Jeg kan betrygge Socialistisk Folkeparti i, at der under drøftelserne i Rådet er skabt forståelse for en definition, hvor arbejdstagerrepræsentanter skal forstås i overensstemmelse med national lov og praksis. Det er det afgørende for os. Men det er rigtigt, at der i forslaget nu er en tærskelgrænse på 250 for, hvornår virksomheder skal være omfattet af en række af de ting, Alex Ahrendtsen kalder papirusseri. Ligeledes hvordan man end vender og drejer det, er det mere bureaukrati, og derfor er det selvfølgelig også relevant at diskutere, hvad tærskelgrænsen skal være.

Det er ikke regeringens ambition at arbejde for at sænke tærskelgrænsen. Jeg tror dog godt, at man kunne forestille sig, at Europa-Parlamentet måske havde et ønske om, at den blev sat ned. En nedsættelse af tærskelgrænsen ville ikke i sig selv få den danske regering til at stille sig totalt på bagbenene, men vi kommer ikke til at arbejde for det. Jeg tror også, at man skal være meget opmærksom på, at især de helt små virksomheder ikke har en administration til at håndtere det. Det vil derfor være en unødigt stor administrativ og økonomisk omkostning for mange små virksomheder, hvis de blev omfattet af det. Men heldigvis har 99 pct. af alle europæiske virksomheder under 250 ansatte, så langt de fleste vil ikke blive omfattet af det mere omfattende bureaukrati, når grænsen er på 250 eller endda lidt derunder.

Til Alex Ahrendtsen: Jeg synes altid, man skal være på vagt over for øget papirusseri til virksomheder. Isoleret set virker det jo altid rigtigt, at man lige skal skrive noget ned, dokumentere det, printe det ud og sætte det i et ringbind. Men tilsammen kan det for især mindre virksomheder betyde, at de bruger for mange timer på kontoret og for få timer på at skabe noget af værdi – som jo ikke bare giver værdi for deres kunder, men også for resten af samfundet. Omvendt er der nødt til at være et eller andet niveau af papirusseri og bureaukrati, og det er den balance, vi politikere må prøve at finde med hinanden. I dette tilfælde for gennemsigtighed i løndannelse.

Hvordan vi undgår, at direktivet vil underminere den danske arbejdsmarkedsmodel, handler bl.a. om, hvem der skal håndhæve det. Det er bl.a. afgørende for os, at det almindelige fagretlige system, vi har til at afklare løntvister, fortsat skal være gældende. Vi skal ikke pludselig have oparbejdet et parallelt system, der håndterer de sager, som i dag håndteres i det fagretlige system.

Noget andet er, at vi kan sikre arbejdsmarkedets parter i Danmark en frihed til implementere det inden for de rammer, vi normalt arbejder med i Danmark. Noget tredje kræver afklaring af nogle spørgsmål, og det er en af årsagerne til, at jeg mener, at det er forceret allerede at begynde at stemme til december. Det er derfor én af årsagerne til, at vi fortsat vil sige til formandskabet, at vi mener, at vi bør udskyde det. Europa-Parlamentet kommer desuden også først til februar med deres udtalelse, så der er ingen grund til at stresser det igennem i Rådet til december.

Til Anne Sophie Callesen: Jeg tror ikke, at direktivet efter forhandlinger med Europa-Parlamentet vil være tættere på regeringens prioriteter. Jeg tror, at Europa-Parlamentet kommer til at indtage standpunkter, man kan kalde ambitiøse. Man kan også se sådan på det, at det er noget, der vil

udfordre nogle af de nationale kompetencer på området. Derfor kunne jeg godt frygte, at forslaget i sidste ende vil være mindre attraktivt, end det er nu. Men det er jo kun gætterier. Jeg kan nok vide noget mere kvalificeret om det efter februar, hvor vi forventer, at Europa-Parlamentet er kommet med deres udtalelse.

Jeg må indrømme, at jeg selv måtte læse om den hypotetiske sammenligningsfaktor et par gange, før jeg forstod, hvad det handlede om. Det fremgår faktisk allerede af det gældende direktiv, at man bliver diskrimineret, hvis man får mindre i løn, end man ville have fået, hvis man havde tilhørt det modsatte køn. Det er derfor allerede imod det gældende direktiv, hvis man som kvindelig gartner får mindre i løn, end man ville have fået som mand. Det kan man lægge vægt på – selv hvis der ikke findes en virkelig person, man kan sammenligne sig med. Det vil sige, at man godt kan sige, man ville have fået mere i løn, hvis man havde været en mand, selv hvis der ikke findes en mandlig gartner, der udfører det samme arbejde, som man kan pege på. Det står også i det nye forslag til direktiv, så der er ikke tilsigtet nogen ændring i retsstillingen i forhold til i dag. Men det kan måske ikke afvises, at det kan skabe mere bevidsthed, så det i praksis kan betyde noget for håndhævelse. Det er nok det, der er Kommissionens rationale i at skrive det ind i udkastet til direktiv.

Til Kim Valentin: Jeg er meget enig i, at der er nogle spørgsmål, der ikke er ordentlig belyst. Jeg forstår heller ikke selv, hvorfor der er sådan et hastværk med at få det igennem Rådet, når vi piller i de svære spørgsmål på arbejdsmarkedet. Man risikerer bare, at lande indtager den position, som regeringen foreslår, at vi indtager – vi kan godt sige ja til den generelle indstilling, men vi forbeholder os retten til at være skeptiske, når det endelige produkt kommer. Det bliver konsekvensen af at forcere en proces, hvor der ikke er klarhed om begreberne. Derfor kan jeg ikke være fuldstændig hug- og stikfast over for jer med hensyn til, hvad de forskellige begreber betyder.

Det slovenske formandskab holder helt indtil det absolut sidste sekund før rådsmødet i baghånden, om der skal stemmes om en generel indstilling på rådsmødet eller ej. Vi skal så blive ved med at argumentere for, at vi faktisk ikke ser behov for, at man skal. Så sent som i går aftes fik vi det seneste kompromisforslag, og i dag sidder vi så i Europaudvalget. Andre lande må vel have nogenlunde samme forcerede proces, og jeg kan ikke se, at det er i nogens interesse, at noget så komplekst som dette skal jappes igennem. Derfor er det helt naturligt, at vi kommer tilbage og forelægger et revideret forhandlingsoplæg efter trilogforhandlingerne med flere oplysninger om uklarhederne, så vi er helt skarpe på, hvad regeringen i sidste ende skal sige ja eller nej til.

Til Katarina Ammitzbøll: Det er vores vurdering, at de fire punkter, hvor der ønskes afgørende vægt, er indeholdt i formuleringen om ikke at underminere den danske model. Med hensyn til det tredje, der nævnes, vil det være nødvendigt med nogen følgelovgivning, som det også ses ved implementering af andre direktiver. Punkt 4 om single source-begrebet er et af de punkter, hvor vi har efterspurgt mere afklaring i forhandlingen. Vi kommer til at være helt skarpe på det efter trilogforhandlingerne, og før vi skal indhente det endelige forhandlingsoplæg.

Derefter blev der nævnt fire andre punkter, som det nok bliver sværere at kunne opfylde i forhandlingerne, især efter det har været forhandlet med Europa-Parlamentet. Jeg er ikke uenig, men det er nok sandt, at det er mindre væsentligt, end de første fire punkter der nævnes.

Nu bliver det meget teknisk, men jeg tror, at man skal huske, at selve ønsket om ligeløn for mænd og kvinder trods alt har været en del af EU's – og før det EF's – grundlag i mange år. Vist nok helt tilbage til 1970'erne, så det er ikke på den måde nyt. Men der er nok ingen tvivl om, at Kommissionen er utålmodig på baggrund af nogle af de statistikker, vi ser i Europa. Der ser man fortsat en lønforskel mellem kvinder og mænd, som ikke kan forklares alene med henvisning til, om det er den offentlige eller den private sektor, og hvor meget overarbejde man tager osv. En stor del af lønforskellen kan godt forklares, men der er en forskel, som ikke kan forklares, og det er der også i Danmark. Derfor er der politisk utålmodighed, hvilket fremgår af disse direktiver, og i den forstand synes jeg, at det er helt legitimt – det er bare ærgerligt, at det skal jappes igennem. Vi kommer i hvert fald til at have forbehold for, at vi bliver nødt til at vende tilbage til Folketinget, når trilogforhandlingerne er færdige, for at kunne lægge hovedet på blokken og sige, hvad vi kommer til at stemme.

Anne Sophie Callesen: Jeg fik ikke svar på to af mine tre spørgsmål. Forventer man at kunne stemme for kompromisforslaget, som det ligger nu? Hvis forhandlingerne ikke færdiggøres nu, men under det franske formandskab, forventer man så eller har en forhåbning om, at det kan komme tættere på regeringens ønsker?

Kim Valentin: Venstre støtter forhandlingsoplægget, og vi håber, at ministeren giver den fuld gas i forhandlingerne. Jeg skal også lige rette mig selv. Det er 23.000 virksomheder, som bliver påvirket, hvis man går ned til 10 ansatte i Danmark. Og de bliver alle sammen pålagt – især de små – meget store omkostninger i ekstra administration og byrder. Det er ikke godt, udover at det ikke er den rigtige måde at løse den fundamentale problemstilling på. Så kæmp sagen dernede.

Udlændinge- og integrationsministeren: Til Anne Sophie Callesen: Ja, vi forventer at stemme for forslaget til december på rådsmødet – vi kan godt stå inde for forslaget, som det ser ud nu. Men det er med det forbehold, at der fortsat er uafklarede spørgsmål, bl.a. om fortolkningen af nogle af begreberne. Og jeg vil gerne pointere, at selv om vi støtter den generelle indstilling i Rådet nu, er vi stadig noget søgende på, hvad det endelige resultat bliver efter forhandlingerne med Europa-Parlamentet – alene af den årsag at Europa-Parlamentet først kommer med sin udtalelse til februar.

Frankrig har været noget tilbageholdende i forløbet indtil nu, og det er meget normalt, at de ikke buser helt voldsomt frem og tilkendegiver, hvor de står i forskellige politiske spørgsmål, når de overtager formandskabet som de næste. Derfor ved vi faktisk ikke, hvad Frankrig mener om detaljerne i forslaget. Men jeg tror ikke, at Frankrig nødvendigvis står tæt på os i vores forestilling om, hvordan arbejdsmarkedet skal indrettes. Efter Frankrig er det så vidt jeg husker Tjekkiet og efter dem svenskerne, der har formandskabet. Jeg ville nok have større forhåbninger til, at især svenskerne ville kunne lande et kompromis, der ligger tættere på de danske ønsker end franskmændene. Men det er alligevel noget ude i fremtiden, og selv om forhandlingerne starter i det franske formandskab, så skal det trække noget ud, før det når helt hen i det svenske.

Katarina Ammitzbøll: Tak til ministeren for bekræftelsen af de første fire punkter om afgørende vægt, at det er det, der står og menes. Vi har fuld tiltro til, at ministeren vil kæmpe hårdt for det, men ellers vil stå af, hvis man ikke kan få det gennemført. På den baggrund støtter Det Konservative Folkeparti forhandlingsoplægget og satser også på, at man kan få det udskudt. Det er jo lang tid

at vente, til svenskerne kommer til at sidde med det, og vi kan nok godt forvente, at der vil være en del i Europa-Parlamentet, som måske er for forslaget, når vi når til februar. Så det er meget vigtigt, at der bliver lagt en linje forinden, hvor vi får beskyttet vores danske model.

Anne Sophie Callesen: Vi håber bestemt heller ikke, at det trækker så langt ud, at vi skal hen til det svenske formandskab. Men vi kan godt støtte op om regeringens tilgang til i første omgang at bakke op om den generelle indstilling og så komme tilbage til udvalget, når man ved, hvordan det ser ud. Så må vi jo tage den derfra, for de partier, der bakker op, står jo lidt forskellige steder.

Udlændinge- og integrationsministeren: Jeg har en enkelt justering i forlængelse af Katarina Ammitzbølls bemærkninger. Det fjerde element, der blev nævnt, som Det Konservative Folkeparti gerne ville lægge afgørende vægt på, altså at lønninger alene fastsættes på den enkelte virksomhed, og at direktivforslagets bestemmelser om single source bliver justeret, kan jeg ikke endeligt lægge hovedet på blokken på, at det er sådan, man i dag forstår begrebet. Det er noget af det, der er uoverensstemmelse om.

Hvis en kassedame ved den ene kasse i Netto får 130 kr. i timen, og hun har en mandlig kollega ved den anden kasse, der får 140 kr. i timen, og det ikke kan forklares med f.eks. ekstra ledelsesansvar eller erfaring, er der jo ikke ligeløn, fordi de begge to er ansat af Netto. Men kan man sammenligne de to lønninger, hvis en mand ansat i Føtex, der også er ejet af Dansk Supermarked, får mere i løn, når den kvinden er ansat i Netto og manden i Føtex?

Hvad er konsekvensen, hvis lønpolitikken i koncernen, i dette tilfælde Dansk Supermarked, fastlægges centralt i koncernen og ikke i den enkelte virksomhed, altså i Føtex eller i Netto? Der er diskussionen om, hvordan man forstår single source. Vi er ved at udbore det, og det er noget af det, der ikke er fuldstændig afklaring om, men det kan få betydning for, hvordan vi i Danmark forstår ligeløn. En murer ved murermester Hansen skal ikke have det samme som en murer ved murermester Jensen – hvis det er to forskellige virksomheder, kan man ikke forlange at få det samme som en ansat i den anden virksomhed. Man kan forlange det i sin egen virksomhed, hvis der ikke er nogen begrundelse for, hvorfor der skal være forskellig løn.

Diskussionen om single source handler bl.a. om koncerner, og vi er ved at afklare det. Jeg er meget enig i det, du kalder markedsbaseret løndannelse – andre ville måske sige den frie forhandlede løndannelse. Det er væsentligt at holde fast i, at man ikke skal kunne pege på en virksomhed, som ikke har noget med ens egen virksomhed at gøre, og sige: dér er en, der udfører det samme arbejde som mig, så jeg skal have det samme i løn. Så har man ikke fri løndannelse, og det er en af styrkerne i den danske model. Lønnen kan være forskellig fra virksomhed til virksomhed, men der er en god grund til det, og vi må stole på, at en arbejdsgiver betaler en højere løn, fordi han mener, at det er det værd at købe den arbejdskraft for den pris. Jeg tror, at vi er enige om det, men jeg kan ikke lægge hovedet på blokken og sige, at det ene element er hjemme, for det kræver en afklaring af, hvad man forstår ved single source, og at det bliver justeret, så det står tydeligt i direktivforslaget.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Mødet sluttede kl. 16:23.